

Välfärdsplan för barn och unga 2020 - 2022

KAUNIAISTEN KAUPUNKI GRANKULLA STAD

KH – STS XX.XX.2020

KV – xx.xx.2020

Innehåll

Inledning	3
Den nationella barnstrategin	4
Barnskyddet på riksnivå	5
Från Grankullas barnskyddsplan 2008 till planen för barns och ungas välmående 2014	7
Plan för barns och ungas välmående 2020 -2022	11
Barns, ungas och familjers välmående i Grankulla	12
Skolhälsoenkäten 2019	13
Plan för förebyggande rusmedelsarbete 2018 – 2022	14
Program för integrationsfrämjande 2018 – 2022	15
Vision, mål och åtgärder 2020 -2022	15
Delaktighet – Invånaren i fokus!	16
Tillsammans - Smart verksamhet, ekonomi och samarbete i Grankulla!	17
Trygghet – En grön fotgängarvänlig stad!	18
Lärande – En lärvänlig stad!	19
Lycka – En livskraftig stad!	20
Tjänster för barn, unga och familjer i Grankulla	21
Rådgivningsverksamhet	21
Mödrarrådgivning	21
Barnrådgivning	22
Familjearbete och hemvård för barnfamiljer	23
Familjerådgivning	24
Socialvårdstjänster för barnfamiljer	25
Barnskydd	26
Hälsovård för barnfamiljer	28
Småbarnspedagogik	28
Undervisning och elevvård	29
Finskspråkiga skolor	30
De svenskspråkiga skolorna	30
Elevvård	30
Elevvårdens tjänster	32
Elevhandledning	32
Stöd för lärande, studier och skolgång	33
Ungdomstjänster	33
Idrottstjänster	34
Biblioteks- och kulturtjänster	35

Föreningar, organisationer och stiftelser	35
Källor.....	36

Inledning

Välfärdsplanen för barn och unga är en plan som enligt barnskyddslagen (417/2007, 12§) ska göras upp av kommunen eller flera kommuner tillsammans för att främja barns och unga personers välfärd samt ordna barnskyddet. Olika aktörer på området samarbetar över förvaltningsgränserna för att främja barnens, de ungas och familjernas välmående. I välfärdsplanen för barn och unga granskas barns och ungas uppväxtförhållanden och välfärdssituation. Dessutom utreds i planen behovet av barnskydd i kommunen, servicesystemet och verksamheten för att ordna och utveckla barnskyddet. Barnens, de ungas och familjernas välmående stöds genom ett mångsidigt servicenätverk.

Genom välfärdsplanen för barn och unga uppställdes mål och åtgärder för att främja barnens och de ungas välmående 2020–2022. Målen har i utskottsarbete härletts från Grankulla stads strategiska mål och anpassats till de utmaningar gällande välmåendet som kom fram vid skolhälsoenkäten. I planen har också beaktats övriga tväradministrativa program, såsom Programmet för förebyggande rusmedelsarbete 2018 – 2022. Elva arbetsgrupper har i workshoppar arbetat för att ta fram de åtgärder som ska vidtas för att uppnå dessa mål.

Den nationella barnstrategin

När välfärdsplanen blir färdig har just på nationell nivå publicerats en rapport över resultaten av utredningsarbetet "Barnets tid. Arbetet för en nationell barnstrategi 2040". I dessa lyfts på ett mycket centralt sätt fram en vision om ett barn- och familjevänligt samhälle och riktlinjerna för det och de delområden som är centrala med tanke på barns välmående.

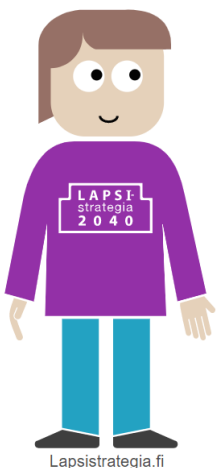
Barnstrategin, som bygger på de grundläggande och mänskliga rättigheterna utgör en hållbar och konsekvent grund för att trygga och främja barnens rättigheter och välmående. De grundläggande och mänskliga rättigheterna är synnerligen förpliktigande rättigheter, eftersom staten och andra aktörer med offentliga befogenheter enligt grundlagen är skyldiga att trygga uppfyllandet av dem. De grundläggande och mänskliga rättigheterna är juridiskt bindande och också grundläggande värden i samhället.

För att barnstrategin ska kunna genomföras effektivt är det ändamålsenligt att genomföra den på två nivåer. Ett genomförande på två nivåer stöder övervakning av genomförandet, kontinuerlig utvärdering och regelbunden uppdatering av strategin, som kommittén för barnens rättigheter förutsätter.

1. I den egentliga barnstrategin inskrivs målen och åtgärderna på lång sikt (exempelvis minskning av barnfamiljers fattigdom och åtgärder på en allmän nivå).
2. I planen för genomförandet av strategin inskrivs för regeringsperioden (eller en motsvarande kortare tidsperiod) mål, åtgärder och resurser för dem (t.ex. i fråga om barnfamiljers fattigdom konkreta mål och de resurser som anvisas för dem).

Barnstrategin är också sammankopplad med andra strategier och planer (t.ex. En barndom utan våld – Åtgärdsplan för förebyggande av våld mot barn, strategin för psykisk hälsa och det riksomfattande programmet för ungdomsarbetet och ungdomspolitik). Att bygga upp ett barnvänligt samhälle är en fortgående process, där man utom för det som är bestående (t.ex. stöd för föräldrarna i deras fostringsuppgift) ska svara också på de utmaningar som finns vid en viss tidpunkt (t.ex. aktuella och föränderliga utmaningar i samband med Coronaepidemin och en uppväxtmiljö som blir allt mer digitaliserad). Grankullas plan för barns och ungas välmående är konsekvent sammankopplad med den nationella barnstrategin. Visualiseringen av den nationella barnstrategin sammanfattar strategiarbetet:

Haaste Suomelle 2040:
Lapsi- ja perhemyönteinen yhteiskunta

Tutkimuksesta nousseita hyvinvoinnin osa-alueita

Kokemus- ja asiantuntijatieto, kuulemisista saatu tieto

Lapsen ihmisoikeudet ja niihin liittyvät kansainväliset sopimukset ja kansalliset säädökset

Lapsen etu, lapsen mielipiteen huomiointi, yhdenvertaisuus, lapsen hyvä elämä

Johtamisen keinot: kohti hyvinvoinnin ja oppimisen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta

Lapsen oikeuksiin ja tietoon perustuva hallinto ja päätöksenteko

- lapsivaikutusten arviointi
- lapsibudjetointi
- hyvinvointitieto ja palvelutieto
- lasten ja nuorten osallisuus
- verkostojohtaminen

Lapsi- ja perhelähtöinen toimintakulttuuri

- yhteinen lapsikäsitys
- kehitysyhteisöjen merkitys
- palvelut ja tuet lasten, nuorten ja perheiden tarpeisiin
- perheen kokonaisuhyvinvointi
- kohtaamisen ja vuorovaikutuksen laatu

Visio: Lapsi- ja perhemyönteinen yhteiskunta

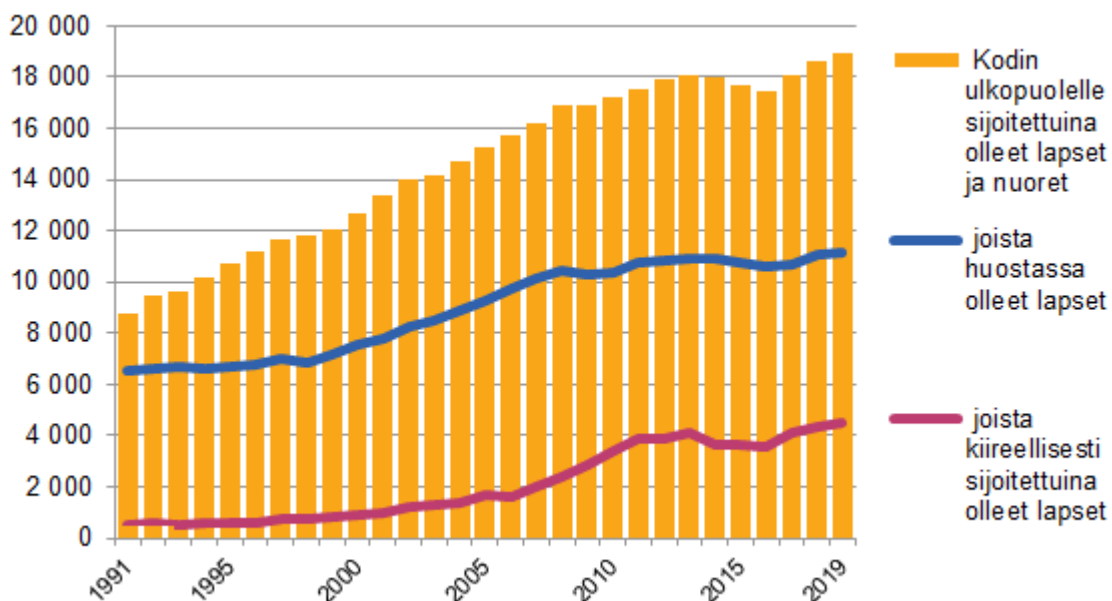
- 1 Jokaisen lapsen ja nuoren elämässä on läheisiä ja turvallisia aikuisia, jotka toimivat lapsen parhaaksi
- 2 Jokainen lapsi, nuori ja vanhempi/huoltaja on osa yhteisöä, tuntee kuuluvansa niihin ja voi vaikuttaa niihin toimillaan
- 3 Perheiden yhdessä viettämä aika lisääntyy ja koetaan myönteiseksi
- 4 Lasten ja nuorten kaverisuhteet vahvistuvat ja yksinäisyys vähenee
- 5 Jokaisella lapsella ja nuorella on oma jatkuvan kasvun ja oppimisen polku, joka huomioi yksilölliset erot
- 6 Ihmisillä on mahdollisuus toivomaansa lapsimäärään
- 7 Lapsiperheiden köyhyys vähenee

Bild 1: Visualisering av den nationella barnstrategin: Ett barn- och familjevänligt samhälle

ALT: På bilden de delområden i ett barn- och familjevänligt samhälle som lyfts fram i forskningen. De är delaktighet, lärande, människorelationer, trygghet och hälsa. På bilden syns också de ledarskapsmetoder genom vilka man kan uppnå jämlikhet och likvärdighet i välbefinnande och lärande. Dessutom beskrivs sju delområden i visionen för ett familjevänligt samhälle.

Barnskyddet på riksnivå

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) har antalet barnskyddsanmälningar fördubblats på tio år. På riksnivå gjordes 2019 barnskyddsanmälan för 85 746 barn. Antalet anmälningar (156 200) ökade med sju procent jämfört med året innan. Per barn gjordes i medeltal 1,8 barnskyddsanmälningar. År 2019 gjordes en brådskande placering av 4 522 barn, vilket är fyra procent mer än 2018. Antalet omhändertagna barn (11 178) var på samma nivå som föregående år (+ 1 %). Under 2019 var sammanlagt 18 928 barn och unga placerade utom hemmet. Antalet steg något (+ 2 %) jämfört med året innan. Placeringarna i professionella familjehem har minskat redan under tio års tid, och minskningen skedde snabbare 2019 (-12 % jämfört med 2018, -42 % jämfört med 2009). Inom barnskyddets öppenvård var 52 858 barn och unga klienter år 2019. Antalet minskade med tusen klienter (- fyra %) från föregående år. Kommunen är skyldig att ordna behövlig eftervård för barn eller unga som vårdats i fosterhem. År 2019 var 1 500 barn och unga placerade i form av eftervård, och dessutom fick sammanlagt 7 646 barn och unga i eftervård stöd inom den öppna vården.

*Samma barn kan ingå både i det antal som placerats brådskande och i omhändertagna.

Bild 2: barn och unga som var placerade utom hemmet samt den andel av dem som placerats brådskande och omhändertagits åren 1991-2019

ALT: på bilden beskrivs i form av staplar antalet barn och unga som var placerade utom hemmet samt den andel av dem som placerats brådskande och omhändertagits åren 1991-2019 (linje)

Syftet med socialvårdslagen (2015) är att stärka basservicen och minska behovet av korrigerande åtgärder, såsom barnskydd. Genom socialvårdstjänsterna påverkas framförallt befolkningens sociala välbefinnande och trygghet samt funktionsförmåga och delaktighet. Genom att öka förebyggande åtgärder som sätts in i rätt tid och genom de rätta resurserna för barnskyddsarbetet minskar man behovet av tunga korrigerande barnskyddsåtgärder. I THL:s statistiska rapporter över barnskyddet finns uppgifter om antalet barn som placerats brådskande och omhändertagits, klienterna inom öppenvården inom barnskyddet, barnskyddsanmälningar och bedömningar av behovet av barnskydd (THL 2018j). Dessutom insamlas uppgifter om handläggningstiderna inom barnskyddet och om de fyller lagens krav.

Kommunförbundet har granskat situationen inom barnskyddet och dess utveckling genom en kommunenkät om barnskyddet i slutet av 2017. Enligt enkäten har situationen inom barnskyddet försämrats och problemen i tillgången på tjänster syns enligt resultaten särskilt i mentalvårdstjänsterna för barn. Enligt Puustinen-Korhonen väcker resurserna och tillgången till personal inom barnskyddet allt mer oro på riks nivå. Jämfört med motsvarande enkät för fem år sedan har situationen försämrats. Som en följd av att lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården trädde i kraft har det ansetts svårt i synnerhet att ordna vikarier för socialarbetarna. Enligt resultaten av Kommunförbundets enkät kan man säga att bristen på arbetstagare försvagar barnskyddet och skötseln av myndighetsuppgifter. Barnskyddet har utvecklats allt mer så att arbetet utförs i mångprofessionella team, vilket bedöms vara ett effektivt arbetssätt inom barnskyddet och också minskar belastningen. På riks nivå har köp av barnskyddstjänster från privata tjänsteproducenter ökat under de senaste fem åren. (Kommunförbundet 2018.)

Situationen inom barnskyddet har väckt diskussion på nationell nivå och en betydande orsak till oro är det stora antalet klienter inom barnskyddet. Hos cirka 40 % av serviceproducenterna förekommer det att socialarbetarnas klientantal överstiger det nationella medeltalet (30). Problemet kan anses vara allvarligt. Bakgrundsfaktorer till belastningen är bland annat svårigheter med att rekrytera socialarbetare och i synnerhet vikarier, arbetets organisation, arbetsförhållandena, ledarskapet och belöning. Social- och hälsovårdsministeriet har gett översocialrådet Aulikki Kananoja i uppdrag att göra en utredning för att söka lösningar som ska minska belastningen inom barnskyddsarbetet och ta fram en färdplan som fungerar som ett rättesnöre när barnskyddet och vården utom hemmet övergår från kommunerna till landskapen år 2021.

Det centrala förslaget i halvtidsrapporten om utredningen är att det tidiga stödet till familjer och det förebyggande arbetet ska utvidgas påtagligt genom satsningar på familjearbetet och hemservicen. Inom branschen finns en stark enighet om att detta är viktigt. Detta förutsätter att tidigt stöd prioriteras vid beslut om resurser. På detta sätt kan man minska behovet av långvarigt korrigerande arbete och dämpa kostnadsökningen för vård utom hemmet. Utgångspunkten för arbetet är att förslagen till lösningar ska samordnas med programmet för utveckling av barn- och familjetjänsterna (LAPE). Lösningarna ska också stöda att familjecentralerna blir mångprofessionella arbetsgemenskaper, där familjearbetet är en viktig del av mödra- och barnrådgivningarnas arbete. I halvtidrapporterna finns bland annat rekommendationer om kollegialt utvecklande mellan två landskap, organisering av mentorskap för socialarbetare, inrättande av en vikariepool och bildande av barnskyddsteam enligt en systematisk modell. (Kananoja 2018.)

Ett barnskyddsärende anses ha inletts då en barnskyddsanmälan gjorts eller någon tagit kontakt med socialvården. Efter att en anmälan lämnats in eller kontakt tagits med socialvården ska omedelbart bedömas om situationen kräver brådskande åtgärder eller om det ska göras en bedömning av behovet av barnskydd. Det är också möjligt att redan innan ett barn föds göra en föregripande barnskyddsanmälan om det finns grundad anledning att misstänka att ett ofött barn omedelbart efter sin födelse kommer att behöva stödåtgärder inom barnskyddet (THL 2017a.)

I första hand försöker man stöda vardagen för familjer och barn inom barnskyddet genom stödtjänster inom den öppna vården. Först i det fall att man inte genom stödtjänster inom öppenvården kan trygga barnets situation bör man överväga att omhänderta barnet eller placera barnet brådskande utom hemmet. När man granskar statistiken bör man beakta att samma barn under ett år kan ingå både i det antal barn som placeras brådskande och i det antal som omhändertas. En brådskande placering leder dock inte alltid till omhändertagande utan stöd kan ges också efter det till exempel i form av stödtjänster inom öppenvården. Omhändertagandet upphör däremot då det inte längre anses finnas behov av vård utom hemmet eller då barnet fyller 18 år. (THL 2018j.)

Antalet barn som är placerade i familjer har påverkats bland annat av den ändring av barnskyddslagen som trädde i kraft 2012, enligt vilken vård av barn utom hemmet i första hand ska ordnas som familjevård. Med familjevård avses att ett barn placeras hos en privat familj genom ett uppdragsavtal med kommunen. I vissa fall kan denna familj var en familj som är närstående till eller släkt med barnet. Professionella familjehem har däremot tillstånd av regionförvaltningsverket. Anstaltsvård inom barnskyddet tillhandahålls i barnhem, skolhem och andra därmed jämförbara barnskyddsinställningar. Enligt klassificeringen i statistiken ingår i övrig vård placering av barnet i det egna hemmet, självständigt stött boende och andra åtgärder som inte ingår i familje- eller anstaltsvård. (THL 2017a.)

Från Grankullas barnskyddsplan 2008 till planen för barns och ungas välmående 2014

Grankullas första plan för barns och ungas välmående blev klar 2008, då under namnet barnskyddsplan.

Utvecklingsförslagen i barnskyddsplanen 2008 och utvärdering av hur de realiserats:

1. Utvecklingen av familjecentralsmodellen fortsätts

Verksamheten har etablerats, den innehållsmässiga utvecklingen fortsätter. Vårdsgruppen för småbarn, vårdsgruppen för barn och unga samt Tejo-gruppen (Ledningsgruppen för främjande av välfärd och hälsa) är tecken på ett fungerande samarbete.

2. Verksamhetsmodellerna för tidigt ingripande och förebyggande arbete utvecklas och stärks

Har delvis verkställts. Den öppna familjeverksamheten har startat 2010. Föräldraskolan i anslutning till familjeförberedelsen realiserades inte. I anknytning till den öppna familjeverksamheten verkar en kamratgrupp, för vilken ledare utbildas. Avsikten var att den psykiatriska sjuksköterskan skulle verka som en resurs i barnfamiljerna. Försöken att få detta att bli en fungerande modell fortsätter. Svarsservicen i parrelationsfrågor kommer att sluta, den har använts mycket litet. Under 2013 har man haft en arbetshandledningsgrupp för hemmaföräldrar.

3. Arbetet med att utveckla elevvården fortsätter

Elevvården har utvecklats under de senaste fyra åren och webbsidorna oppilashuolto.fi/elevvard.fi blev färdiga i september 2013. Samarbetet mellan de finskspråkiga och de svenskspråkiga skolorna har avancerat väl och fortsätter.

4. Tväradministrativa forum och gemensamma verksamhetsmodeller utarbetas för förvaltningarna

Förvaltningarnas gemensamma forum och verksamhetsmodeller har utvecklats. Rehabiliteringsarbetsgruppen för barn, Laku, samlas regelbundet. Vårdsgrupperna för småbarn och för barn och unga har verkat aktivt. Att föra barnens situation på tal inom servicen för vuxna utvecklas vidare. Likaså utvecklas samarbetet med de övriga kommunerna i huvudstadsregionen. Förvaltningarna fortsätter att ordna gemensam utbildning i nätverksarbete och samarbete.

5. Arbetsformerna inom det barn- och familjeinriktade barnskyddet preciseras och görs kända

Statistikföringen av barnskyddsanmälningar har utvecklats och arbetsformerna inom det barn- och familjeinriktade barnskyddet har precisats och gjorts kända. Barnskyddsutbildning har ordnats för samarbetspartner och information om barnskydd har getts på olika forum. Det är en aktuell och fortgående process att göra barnskyddet känt.

6. En övergripande utredning görs om tillgången på terapitjänster för barn

Det är fortfarande aktuellt att göra en övergripande utredning om tillgången på terapitjänster för barn.

7. Hörande av barn, unga och familjer och deras delaktighet i utvärderingen och utvecklingen av tjänsterna ökas

Barn, unga och föräldrar har hörts mer och deras delaktighet i utvärderingen och utvecklingen av tjänster har ökat. En plan för småbarnspedagogik blev klar hösten 2013 och för allmänheten ordnades ett evenemang om planen. När Grankullas barn- och ungdomspolitiska program 2011 – 2016 bereddes hördes barn och unga på flera olika sätt.

8. Barnfamiljerna informeras systematiskt om tjänsterna och servicehandledningen effektivteras

Barnfamiljerna har informerats om tjänsterna. Ett exempel på detta är elevvårdens webbsidor. Systematisk information och effektivisering av servicehandledningen är fortsättningsvis aktuella mål.

År 2013 uppdaterades planen och namnet ändrades till plan för barns och ungas välmående i enlighet med lagens nuvarande betoning. Vid uppdateringen har man utnyttjat Grankullas välfärdsberättelse 2012, barn- och ungdomspolitiska programmet 2011–2016 samt verksamhetsprogrammet 2013 för rådgivningsverksamheten, skol- och studerandehälsövården samt den förebyggande mun- och tandvården.

Följande särskilda problem lyftes fram:

- **Problem som kommit fram i skolhälsoenkäten.** I skolhälsoenkäten 2013 kom det fortfarande fram saker som vållar oro och kräver åtgärder, såsom olika symtom bland flickorna, sexuella trakasserier samt rusmedels- och familjefrågor. Skolorna utarbetade till 31.5.2014 en plan för hur man går vidare med dessa frågor. Planen behandlas i nämnderna i början av hösten.
- **Multiprofessionellt samarbete.** Expertgruppen inom barnskyddet har inte anlåtats. Det är skäl att granska vilken roll gruppen har. Skulle gruppen kunna verka exempelvis som konsultgrupp med låg tröskel, till vilken förvaltningarna kunde föra olika fall t.ex. när man överväger om det är skäl att göra en barnskyddsanmälan eller om det går att få hjälp på annat håll. Kan kommunens olika grupper sammanlösas? Det här måste granskas i samarbete mellan de olika förvaltningarna. Det är också skäl att utreda samlandet av uppgifter och överföringen av information från t.ex. hälsokontroller. Det bör skapas en tillförlitlig verksamhetsmodell för informationsutbytet. Här väntar man på nationella anvisningar (jfr SHM:s slutrapport Fungerande barnskydd 19.6.2013).
- **Även i Grankulla finns det barn, familjer och unga som på ett eller annat sätt blir lidande i det nuvarande servicesystemet.** Det finns småbarnsfamiljer där föräldrarna behöver mycket förstärkning och handledning i föräldraskap, men där det inte finns grunder för barnskyddsanmälan. Tyngdpunkten i det förebyggande barnskyddet bör flyttas mer mot att identifiera små barns problem och hjälpa barnen och deras familjer. Ett orosmoment i skolorna är att barn eller unga med invandrarbakgrund kan ha blivit utanför de för dem erbjudna tjänsterna. Familjen har eventuellt avstått från erbjudna tjänster och orsaken kan ha varit motstridigheter mellan familjens värderingar och tjänsteutbudet. Också okunskap om det finländska servicesystemets verksamhet och principer kan göra det svårare att söka och ta emot hjälp. När det gäller elever med invandrarbakgrund behövs särskilt friktionsfritt samarbete med aktörer utanför skolan. En betydande del av skolornas elever kommer från grannkommunerna, vilket medför en viss utmaning när det gäller att hjälpa eleverna. Antalet fall där polisen larmats till hemmen har ökat, men barnskyddet informeras inte om dem och inte heller om när unga anhålls för fylleri. Det har fattats ett principbeslut att man ingriper i alla anhållanden för fylleri, men det är omöjligt om man inte får någon information från polisen.

Nedan beskrivs fem utvecklingsområden i planen, vilka utvärderades genom en enkät när arbetet med uppdateringen av planen inleddes 2020. Ett sammandrag av resultaten av utvärderingsenkäten har gjorts för varje utvecklingsområde.

- **I Grankulla fortsätter man att utveckla det förebyggande arbetet och det tidiga ingripandet.** De olika aktörernas arbete styrs medvetet mer i den här riktningen. I så stor utsträckning som möjligt läggs tyngdpunkten på att identifiera och lösa små barns och deras familjers problem. Hemservice för barnfamiljer har inletts och nästa uppgift är att lösa hur familjearbetet ska utföras i fortsättningen. Det finns flera olika slags familjearbete och det är skäl att utreda om man kan kombinera dem och arbeta tillsammans i nätverk, inte per förvaltning eller sektor. Genom en fungerande "barn och familj i samspel"-arbetsmetod får Grankulla ett arbetssätt som stöder barnens välbefinnande. Alla arbetstagare i bildningssektorn och social- och hälsovårdssektorn får utbildning i arbetsmodellen. Avsikten är att börja använda den till modellen hörande diskussionsmetoden "Föra barn på tal" och rådslagsarbetet samt förankra dessa inom bas- och specialtjänsterna. Modellen stödjer effektiviseringen av förebyggande arbete och tidigt ingripande.
Utvärdering: Det har ordnats omfattande utbildning om en fungerande Barn och familj-arbetsmodell och den har tagits i bruk särskilt inom småbarnspedagogiken. Enligt utvärderingsenkäten har utvecklandet av det

förebyggande arbetet och tidigt ingripande lyckats väl 33 %, nöjaktigt 56 % och svagt 11 %. Att modellen "Föra barnen på tal" tagits i bruk på bred bas fick särskilt beröm.

- **Tydliga samarbetsmodeller utvecklas.** När det finns flera aktörer som sköter barnets, den ungas och familjens angelägenheter, bör det klargöras vem som ansvarar för koordineringen av arbetet och för samarbetet. En modell utarbetas där den ansvariga socialarbetaren inom barnskyddet (den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter och som enligt barnskyddslagen är skyldig att övervaka att barnets bästa tillgodoses) är ansvarig för helheten alltid när barnskyddet deltar i arbetet. I de fall där barnskyddet inte deltar i arbetet, kommer man separat överens om den ansvariga arbetstagaren. Klienten bör alltid få veta vem som är den ansvariga arbetstagaren. Samarbetspraxis med polisen utvärderas och man säkerställer att de överenskomna modellerna fungerar och att information överförs om de fall när unga anhållits för fylleri och de fall där polisen larmats till hemmen. Valviras riksomfattande tillsynsprogram för kommunala barnskyddstjänster 2013–2014 beaktas. Enligt programmet ska kommunen ha en verksamhetsmodell för samarbetet mellan barnskyddet och den service som riktar sig till vuxna. Hänsyn tas också till Valviras övriga anvisningar när samarbetspraxis och verksamhetsmodeller utvecklas. Kommunen ska exempelvis ha en verksamhetsmodell för hänvisning till tjänsterna (stöd och särskilt stöd inom basservicen). Förmedlingen av Laku-gruppens (rehabilitering av barn) information och informationsutbytet mellan myndigheterna i allmänhet rationaliseras. Den lagstadgade expertgruppen för barnskyddets roll preciseras. I fråga om hemservice för barnfamiljer börjar man vid sidan om den kommunala servicen utveckla möjligheten till servicedlar. Studerandevården utvecklas som en del av kommunens övriga servicenät.

Utvärdering: Utvecklingen av den generellt inriktade och den individuella elevvården fick i utvärderingsenkäten beröm för att den lyckats väl. Av dem som besvarat enkäten bedömde 33 % att förtydligandet av samarbetspraxis lyckats väl, 56 % att den lyckats nöjaktigt och 11 % att den lyckats svagt. Bedömningen av helheten var att samarbetspraxis har förbättrats men att det ännu behöver byggas broar i samarbetet.

- **Klientorienteringen och klientens delaktighet ökas på alla verksamhetsnivåer.** Olika stödtjänster och verksamhet förs mer än tidigare till klienternas uppväxt- och utvecklingsmiljöer och arbetsformer med större fokus på samarbete utvecklas. Detta gäller exempelvis familjerådgivningen och talterapi.

Grankulla har sex psykologer. Man utreder hur deras samarbetsnätverk kan utvecklas och byggas ut och granskar olika sätt att arbeta i nätverk och nå klienterna. Nya arbetsformer övervägs också för kuratorerna. Barn, unga och föräldrar ska höras mer och deras delaktighet i utvärderingen och utvecklingen av tjänster ökas. Man ser till att den respons som barnen gett utnyttjas målmedvetet i de olika förvaltningarna. Skolförvaltningen och studerandevården utvecklas med klienterna som utgångspunkt och jämbördigt så att det inte finns några större skillnader i verksamhetspraxis mellan de finskspråkiga och de svenskspråkiga skolorna. I nästa plan för barns och ungas välmående kan skolförvaltningen och studerandevården beskrivas under en rubrik utan att den finskspråkiga och svenskspråkiga verksamheten behandlas skilt. Även småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen är med i nätverksarbetet och deltar i att utveckla elev- och studerandehälsövården klientorienterat. Detta svarar mot den nya lagen om elev- och studerandevård som trädde i kraft 1.8.2014.

Inom barnskyddet utvecklas arbetet utgående från barnet och barnets delaktighet i sina egna angelägenheter. Tillsättandet av grupper av sakkunniga med egna erfarenheter utreds. Ett mål på lång sikt är att beskriva verksamhetsmodellerna ur barnets synvinkel (bygger på barnets rätt till tjänster som tillgodoser barnets behov).

Enligt utvärderingen ansåg de som svarade att klientorienteringen och klientens delaktighet ökat väl 11 %, nöjaktigt 78 % och svagt 11 %. Som helhet ansågs genomförandet av detta mål ha lyckats sämre än de andra fyra målen. I planen för barns och ungas välmående 2020 -2022 har särskilt beaktats att barns, ungas och familjers delaktighet ska stärkas under hela planperioden genom flera olika åtgärder.

- **Servicesystemet utvecklas så att där inte finns luckor eller risk för att någon blir lidande.** Den öppna familjeverksamheten började samarbeta med Mannerheims Barnskyddsförbund (MLL) i början av 2014. MLL:s uppgift är att aktivera kamratverksamheten, varvid arbetstagarna får mera tid till att hjälpa riskfamiljerna. Särskild hänsyn tas till problematiken i skilsmässofamiljer. De erbjuds stöd i rätt tid och tillräckligt tidigt för att undvika att det blir långa svåra vårdnadstvister och barnets intresse äventyras. Föra barnen på tal-metoden hjälper också i detta. Pappornas roll stärks i de olika förvaltningarna. De behov, värderingar och kulturella utgångspunkter som familjer med invandrarbakgrund har beaktas bättre än för närvarande inom de olika förvaltningarna. Barnfamiljerna informeras systematiskt om tjänsterna och servicehandledningen effektiviseras. Webbssidorna förbättras. Målet för Grankullas ungdomsgarantimodell är att bilda ett tätt nätverk av de aktörer som arbetar med unga så att man når alla unga och kan hänvisa dem till rätt tjänster. I åtgärderna fokuserar man på olika övergångsskeden och på dem som avbrutit sina studier samt på att öka samarbetet. Valfärdsgruppen för barn och unga samordnar genomförandet och utvecklandet av åtgärderna.

Enligt utvärderingen har utvecklandet av servicesystemet så att där inte finns luckor eller risk för att någon blir lidande utlyckats väl 43 %, nöjaktigt 33 % och svagt 22 % enligt dem som svarat. När det gäller denna helhet var spridningen stor i fråga om utvärderingen. I den uppdaterade planen har särskilt stödbehovet hos familjer med invandrarbakgrund samt stärkande av föräldraskapet beaktats.

- **Tjänsterna styrs enligt en gemensam strategi.** Tjänsterna för barnfamiljer bildar en helhet, och utvecklingen av helheten samordnas av Ledningsgruppen för hälsa och välfärd, Tejo, som är underställd stadens ledningsgrupp. Under Tejo verkar Valfärdsgruppen för småbarn och Valfärdsgruppen för barn och unga, som verkar som utvecklingsgrupper som för samman aktörerna. Genom ledning samordnas målen och åtgärderna i olika strategier, program och utvecklingsprojekt.

Enligt utvärderingen har styrning av tjänsterna enligt en gemensam strategi lyckats väl 33 %, nöjaktigt 56 % och svagt 11 %. I svaren betonades att i denna helhet har Ledningsgruppen för hälsa och välfärd, Tejo, gjort ett förtjänstfullt arbete. Dessutom lyftes det fram att strategierna och de planer som härletts ur dem, såsom Planen för barns och ungas välmående, inte förankras tillräckligt väl i klientarbetet. Det kom särskilt önskemål om att information ska förbättras och att äkta samarbete i utvecklandet ska främjas.

Utvärderingen har sammanfattats i bilden nedan, där de strukturer som fungerar väl visas i grönt, såsom ett aktivt ungdomsfullmäktige, arbetsgruppen för hälsa och välfärd, Ungdomsgarantin, metoden "Föra barnen på tal", utvecklingen av elevvården och aktivt sökande av olika nya modeller. Ganska väl har man lyckats med att stärka samarbetspraxis och arbetssätt (gult). Kritik (rött) får informationen och dialogen mellan ledning och personal.

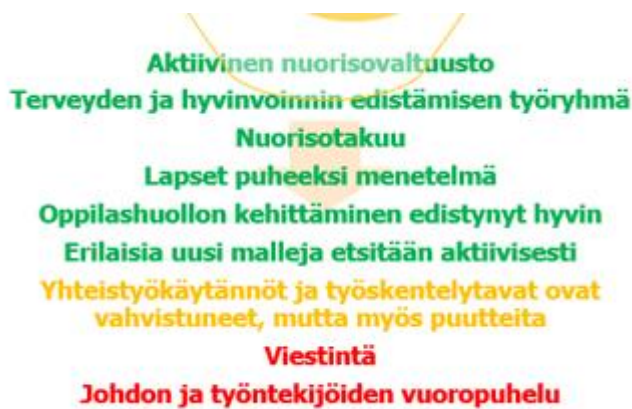

Bild 3: sammanfattning av utvärderingen

ALT: på bilden har resultaten av utvärderingen sammanfattats i tre färger.

Välfärdsplanen för barn och unga 2020 -2022

Välfärdsplanen för barn och unga bygger på Grankulla stadsstrategi för 2018 – 2022. Fokusområdena i strategin är fem, och för varje mål följs åtgärderna och deras genomförande upp. Fokusområdena är:

1. Med fokus på invånarna
2. En livskraftig stad
3. En grön, fotgängarvänlig stad
4. En lärvänlig stad
5. Smart verksamhet, ekonomi och samarbete i Grankulla

I revisionsutskottets utvärderingsberättelse sammanfattas prioriteringarna och genomförandet av dem:

Arviointikertomus 2018
Tarkastusvaliokunta

Strateginen tavoite 2018 - 2022	Tarkastusvaliokunnan arvio toimenpiteen toteutumisesta 2018
1. Kuntalainen keskiössä "KAIKKI MUKAAN" 1.1. Elävä kaksikielisyys 1.2. Osallisuusohjelma, 2018 1.3. Kaunialaisten hyvinvointi ja terveys paranevat ja terveyserot kaventuvat, 2018 – 2022 1.4. Kaunialaisten sote-palvelujen markkinointi (ei toimenpiteitä 2018)	●
2. Elinvoimainen kaupunki "SUOMEN PARAS ASUKASTYYTYVÄISYYS" 2.1. Kaupungin ja yrittäjien yhteinen yrittäjyysohjelma, 2018; mitataan yrittäjyystavallisuus vuosittain <i>Toteutuminen: Yrittäjyystavallisuutta ei ole tehty vuonna 2018 (tehdään vuonna 2019)</i> <i>Tarkastusvaliokunnan arviointi: Tilinpäätöksessä ei ole raportoitu yrittäjyysohjelman toteutumisesta.</i> 2.2. Kaupungin ja kolmannen sektorin yhteinen elinvoimaohjelma <i>Toteutuminen: Elinvoimaohjelma on työn alla.</i> 2.3. Kaunialainen edistää kaupunkilaisten aktiivisuutta ja liikkumista yhteistyössä yritysten ja yhdistysten kanssa 2.4. Yhteinen kulttuurisuunnitelma kulttuuri- ja taidealan toimijoiden ja kaupungin kaikkien toimialojen kanssa; yhteinen koordointi- ja informaatiokanava <i>Toteutuminen: Yhteinen kulttuurisuunnitelma on työn alla.</i> 2.5. Kaupungintalon alueen kaavamuutosprosessi saadaan päätökseen valtuustokauden aikana	●
3. Vihreä kävelykaupunki "KOHTI HIILINEUTRAALIA KAUNIAISTA" 3.1. Kaupunkirakennetta kehitetään maankäytön ja asumisen kehityskuvan mukaisesti Kaunialaisten identiteettiä vahvistaen 3.2. Kaunialainen edistää kestävä kehitystä <i>Toteutuminen: Tiekartta ja toimenpideohjelma päästövähennystavoitteeseen pääsemiseksi valmistuu vuoden 2019 aikana (ei valmistunut tavoitteen mukaisesti vuoden 2018 aikana)</i> 3.3. Seudulliset MAL-asuntotuotantotavoitteet toteutetaan <i>Tarkastusvaliokunnan arviointi: Kaunialaisten on pienessä kaupunkina tyypillistä suuri vuosittainen vaihtelu asuntotuotannossa.</i>	●
4. Oppimisyhteinen kaupunki "OPPIMINEN KOHTI TULEVAISUUTTA" 4.1. Laadukas ja lapsilähtöinen varhaiskasvatus ja esiopetus <i>Toteutuminen: Selvitystä ruotsinkielisen esiopetuksen kehittämisestä koulun yhteistyössä ei ole tehty.</i> 4.2. Tasokas ja oppilähtöinen opetus <i>Toteutuminen: Nuorisotyöttömyys jäi alhaiselle tasolle, 12 alle 25 v työtöntä, mutta valtuustokauden tavoite on 0 % nuorisotyöttömyys.</i>	●
5. Fiksun toiminnan, talouden ja yhteistyön Kaunialainen "AVOIN JA KOKEILEVA" 5.1. Avoin toimintakulttuuri 5.2. Joustava organisaatio ja houkutteleva työnantaja 5.3. Terve kuntatalous 5.4. Kiinteistöt ja kalusto kunnossa ja käytössä <i>Toteutuminen: Koneiden ja laitteiden vaihto-ohjelmaa ei kaikilta osin ole pystytty noudattamaan.</i> 5.5. Helppokäyttöiset, kaikki ikäryhmät huomioivat digipalvelut <i>Toteutuminen: Useita hankkeita kehitteillä.</i>	●

● = tavoite on toteutunut ● = tavoite on osittain toteutunut ● = tavoite ei ole toteutunut

Bild 4: Grankulla stads strategiska mål

ALT: på bilden uppräknas de strategiska målen

I arbetet med Grankullas plan för barns och ungas välmående har vi velat skapa en helhetsbild av de åtgärder och tjänster som främjar och är till hjälp för barns och ungas välmående. Samtidigt har olika aktörer byggt upp en gemensam vision med mål och åtgärder för hur barn, unga och familjer ska stödas i Grankulla.

Barns, ungas och familjers välmående i Grankulla

Grankulla är en av huvudstadsregionens fyra kommuner, och till sin areal är staden Finlands minsta kommun. Staden ligger mitt i sin grannstad Esbo 15 kilometer väster om Helsingfors. Stadsbilden karaktäriseras av småhusbebyggelse och närhet till naturen. Antalet barnfamiljer har ökat i jämn takt. År 2013 fanns det 2039 barn och 2019 var antalet barn 2198.

Lapset (0-17-vuotiaat) iän ja perhetyypin mukaan 31.12.1990-

Perhetyyppi = Lapset yhteensä
Alue = Kauniainen

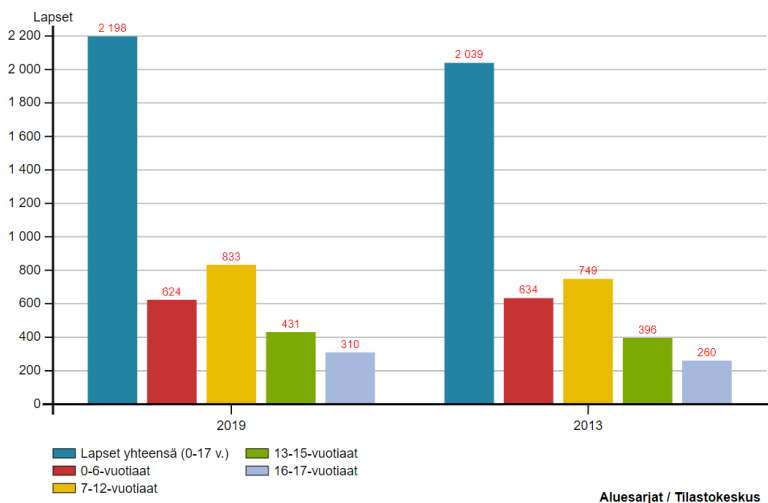

Bild 5: barn (0-17år) fördelning i åldersgrupper

ALT: På bilden beskrivs i form av staplar antalet barn 2013 och 2019

Antalet barn i familjer med en försörjare har ökat klart. År 2013 fanns det 320 barn i ensamförsörjarfamiljer och 2019 fanns det 433.

Lapset (0-17-vuotiaat) iän ja perhetyypin mukaan 31.12.1990-

Lapsen ikä = Lapset yhteensä (0-17 v.)
Alue = Kauniainen

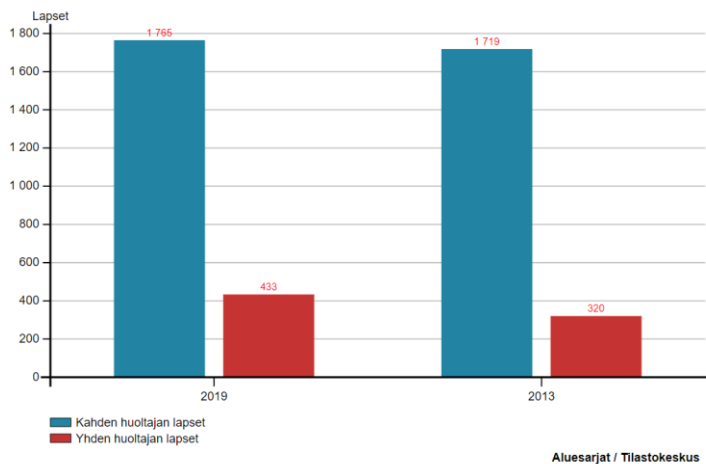

Bild 6: familjetyper: barn med två försörjare och barn med en försörjare

ALT: på bilden familjetyperna: barn med två försörjare och barn med en försörjare 2013 och 2019

Bilden nedan visar hur barnen fördelar sig enligt åldersgrupper i familjetyper med två och en försörjare.

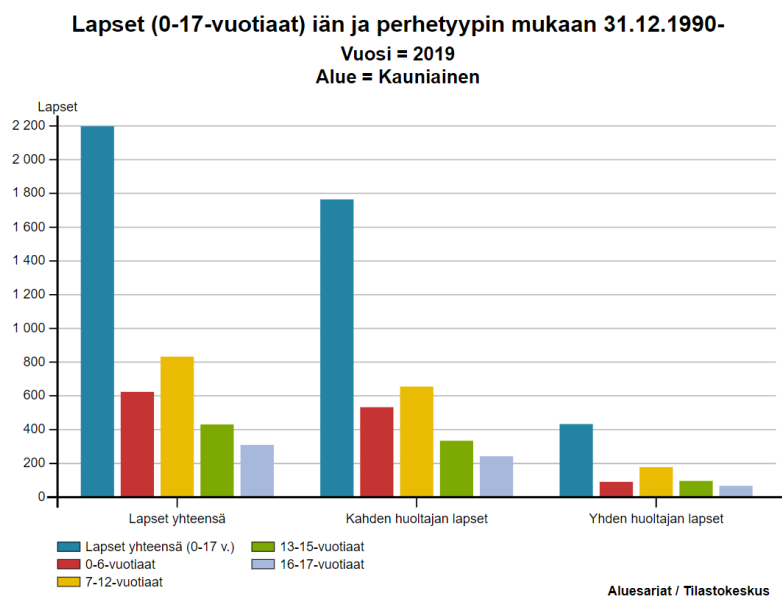

Bild 7: Barn enligt ålder i olika typer av familjer

ALT: på bilden har bilderna fem och sex kombinerats, dvs. barnens fördelning enligt ålder och familjetypp

Med nästan alla indikatorer mätt är Grankulla en välmående kommun, och barn och unga i staden mår i regel bra. Utbildningsnivån är den högsta i landet och invånarna hör till de friskaste i Finland. Arbetslöshetsgraden är låg och inkomstnivån är den högsta i landet. Av alla hushåll är 6,1 procent låginkomsttagare. År 2019 fick endast 2,0 % av barnfamiljerna utkomststöd. I Grankulla får färre än 10 familjer årligen förebyggande utkomststöd.

Trots sin ringa storlek är Grankulla i hög grad självförsörjande och de tjänster som gäller hela befolkningen är heltäckande. Många saker i kommunen är bättre skötta än i landet i genomsnitt. Trots det kan olika sociala och hälsomässiga problem och en ökning av dessa klart skönjas inom vissa sektorer. För en liten kommun är det svårt att själv bygga upp ett vattentätt servicesystem och detta syns i synnerhet i de situationer då invånarna behöver hjälp och stöd vid oväntade krissituationer eller när en mycket liten klientgrupp behöver långt specialiserad service. Lösningen i dessa fall är i allmänhet köpta tjänster, och på många svåra frågor i servicesystemet försöker man finna en regional lösning.

Skolhälsoenkäten 2019

Den nationella enkäten "Hälsa i skolan" som ordnas av Institutet för hälsa och välfärd samlar in mångsidig uppföljningsinformation om barn och unga i olika åldrar, om deras välmående, hälsa, skolgång och studier och delaktighet, om hur de får hjälp och hur tjänsterna svarar mot behoven.

Skolhälsoenkäten genomfördes elektroniskt i lågstadie- och högstadieskolorna samt i gymnasierna våren 2019. De nationella resultaten av skolhälsoenkäten offentliggjordes 17.9.2019 i Helsingfors. Basresultaten av skolhälsoenkäten 2019 finns på en elektronisk resultattjänst på THL:s webbplats.

I resultatjämnningen är cirka 250 indikatorer grupperade i sju temaområden, som t.ex. välmående, delaktighet, fritid, familj och levnadsförhållanden samt levnadsvanor. Det finns information utom om högstadiel elever, gymnasieelever och yrkesstuderande också om elever på klass 4 och 5. Resultaten kan granskas regionvis, enligt utbildningsstadium och kön. Situationen i regionerna kan jämföras med andra kommuner, landskap och med situationen i hela landet. Om en del indikatorer finns det uppföljningsinformation att få ända från 2006.

Barnen och de unga i Grankulla mår relativt bra jämfört med hela landet. Största delen av barnen och ungdomarna upplever att de är en viktig del av familjen, kamratkretsen och skolgemenskapen och de flesta deltar i hobbyverksamhet varje vecka. I resultaten från Grankulla är orsaker till oro bl.a. attityden till droger, alkohol som unga får i familjekretsen samt mobbning och sexuella trakasserier, problem med den mentala hälsan samt skoltrötthet och – utmattning. En del av de fenomen som ökar enligt enkäten är starkt könsfördelade. Problem med den mentala hälsan, sexuella trakasserier och utmattning är klart vanligare hos flickor medan t.ex. mobbning är vanligare bland pojkar.

Resultaten av skolhälsoenkäten utnyttjas i läroanstaltens arbete för välbefinnandet och i den generellt inriktade elevvården samt i utvecklandet av stadens verksamhet, t.ex. vid utarbetandet av välfärdsstrategin och det barn- och ungdomspolitiska programmet. Liksom redan då det gäller resultaten för 2017 förutsätter de fenomen som ger anledning till oro också nu att stödet för föräldraskapet utvecklas. I arbetet bör barnens och föräldrarnas delaktighet beaktas och samarbetet med organisationerna bör utvecklas. I central ställning när det gäller att stärka barns och ungas välmående är samarbetet i kontaktytorna mellan utbildningssektorn och social- och hälsovården. Det är viktigt att fortgående stärka förståelsen för de gemensamma klienterna och det gemensamma arbetet, där mångprofessionell kompetens utnyttjas.

Det är viktigt att följa upp skolhälsoenkäten, eftersom man genom fortgående uppföljning på lång sikt får mycket information om barns och ungas välmående och om hur åtgärderna för att förbättra det verkar. Det sätter oss också in i en nationell referensram. Det är bra att utveckla utnyttjandet av uppföljningen av enkäten i staden och i skolorna, om möjligt i samarbete med universitetet. Det är viktigt att stärka det förebyggande arbetet för välmående och välmående i vardagen bland annat genom den generellt inriktade elevvården och genom att stärka samarbetet på grundnivå. Mentalvårdstjänster och förebyggande drogärbete med låg tröskel bör stärkas också i skolorna. Också utvecklingsarbetet bör fokuseras på att motverka mobbning och trakasserier. Stöd för familjerna och föräldraskapet och delaktighet är viktiga delaktigheter när det gäller att öka välbefinnandet och dessa bör utvecklas på bred bas också i det regionala samarbetet.

När det gäller det förebyggande drogärbete är det bra att jämföra våra metoder med andra kommuner och också tillämpa metoder inom den isländska modellen. De olika delområdena i den isländska modellen lämpar sig också väl för att öka stödet för föräldraskapet och förbättra möjligheterna till hobbyverksamhet.

Plan för förebyggande rusmedelsarbete 2018 – 2022

Det förebyggande rusmedelsarbetet är en del av kommunens lagstadgade främjande av välbefinnande och hälsa. Det förebyggande rusmedelsarbetet omfattar minskning av skador som orsakas av alkohol, narkotika och penningspel, samt minskning av rökningen och målgruppen är hela befolkningen. Skadorna kan minskas genom att både efterfrågan och utbudet begränsas med metoder som grundar sig på forskningsrön och god praxis.

Grankullas program för förebyggande rusmedelsarbete har uppgjorts för åren 2018 -2022 (länk i källförteckningen). Programmet synliggör helheten av det förebyggande rusmedelsarbete som utförs av olika enheter inom staden med arbetsfördelning, behov av samarbete och sakkunskap. Programmet har gjorts upp för att komplettera välfärdsberättelsen som görs upp för varje fullmäktigeperiod, samt som stöd för strävan att jämna ut hälsoskillnaderna. Framstegen inom åtgärderna följs upp årligen i samband med välfärdsrapporten och bokslutsprocessen. De fem fokusområdena för detta program och de överenskomna åtgärderna för att uppnå målen har beaktats och samordnats med planen för barns och ungas välmående.

Fokusområdena för det förebyggande rusmedelsarbetet:

1. Fungerande strukturer för förebyggande rusmedelsarbete på lokal, regional och riksomfattande nivå.

2. Information om skador, med grund i vetenskaplig evidens, förmedlas som stöd för social- och hälsovårdspolitiken och de val som individer och grupper gör.
3. Riskanvändning och skador identifieras och stöd erbjuds vid ett tidigt skede.
4. Satsningar för att förebygga skador görs inom närmiljön.
5. Yrkesfolket har tillräcklig sakkunskap om förebyggande rusmedelsarbete.
6. Lokal politik för alkohol, narkotika och penningspel genomförs planerat och på bred front.

Program för integrationsfrämjande 2018 – 2022

Vid beredningen av programmet för integrationsfrämjande 2018 – 2022 har olika parter beaktats. Stadens integrationsarbetsgrupp och ledningsgruppen för hälsa och välfärd godkände programmet hösten 2018. Stadens program för integrationsfrämjande består av tydliga mål, åtgärder och uppföljning för åren 2018 - 2022. I fokus för programmet står stöd för det psykiska och fysiska välbefinnandet, stärkande av delaktighet, lärande och självständighet samt betonande av sysselsättning, meningsfull fritidssysselsättning och möten mellan kulturer. Genom dessa mål eftersträvas dubbelriktad integration och främjande av goda relationer inom befolkningen. Det svenska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik har godkänt en förberedande läroplan för invandrare, som möjliggör integration också på svenska (länk i källförteckningen).

Vision, mål och åtgärder 2020 -2022

Genom välfärdsplanen för barn och unga uppställs mål och åtgärder för att främja barns och ungas välmående åren 2020–2022. Målen har i utskottsarbete härletts från Grankulla stads strategiska mål och anpassats till de utmaningar för välmåendet som kom fram vid skolhälsoenkäten. I planen har också beaktats övriga tväradministrativa program, såsom programmet för förebyggande rusmedelsarbete 2018 – 2022. För uppnåendet av dessa mål behandlade 11 arbetsgrupper i workshoppar åtgärder som behövs för att uppnå målen.

Grankulla stads fem strategiska mål har sammanfattats i bilden nedan. I utskottens gemensamma workshop i september utarbetades på basis av stadens strategiska mål i en inlärningsmiljö som baserade sig på Kahoot-spelet en gemensam vision för planen för barns och ungas välmående. Resultatet av arbetet var fem ordmoln ur vilka visionen utkristalliserades. I bilden nedan har arbetet sammanfattats.

Kaupunki strategia	Vakiokuntien tahtotila Kahoot koonti	Tahtotila
Kauniainen on aktiivinen, elämäniloinen ja yhteistyökykyinen		
Kuntalainen keskiössä 		Lasten ja nuorten osallisuutta vahvistetaan! Osallisuus!
Fiksun toiminnan, talouden ja yhteistyön Kauniainen 		Lujitetaan yhdessä tekemistä! Yhdessä!
Vihreä kävelykaupunki 		Lasten ja nuoren turvallisuuden tunne kasvaa! Turvallisuus!
Oppimismyönteinen kaupunki 		Vahvistetaan oppimismyönteisyyttä! Oppiminen!
Elinvoimainen kaupunki 		Lasten, nuorten ja perheiden onnisuus kukoistaa! Onnellisuus!

Bild 8: Stadens fem strategiska mål, Kahoot-ordmolnen och utkristalliseringarna av visionen

ALT: På bilden stadens fem strategiska mål och ordmolnen för visionen som tagits fram i utskottens workshop

1. För att uppnå det strategiska målet "Fokus på invånarna" vill vi stärka barnens och de ungas delaktighet.
2. För att uppnå målet "Smart verksamhet, ekonomi och samarbete" vill vi satsa på att göra tillsammans.
3. I en grön, fotgängarvänlig stad vill vi öka känslan av trygghet.
4. Vi befäster en positiv inställning till lärande.
5. I en livskraftig stad vill vi att barnens, de ungas och familjernas lycka ska blomstra.

Delaktighet – Invånaren i fokus!

Det första strategiska fokusområdet är Fokus på invånaren, vars mål är att öka barnens, de ungas och familjernas delaktighet. Vid uppdateringen av denna plan blev tyvärr barnens och de ungas delaktighet svag, i huvudsak på grund av Corona-pandemin, då man t.ex. inte kunde ordna workshoppar. Därför har vi i genomförandet av planen särskilt lyft fram stärkande av barns och ungas delaktighet.

Strateginen tavoite	Tahtotila	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho/kumppanit
Kauniainen on aktiivinen, elämäniloinen ja yhteistyökykyinen				
Kuntalainen keskiössä 	Osallisuus! Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus vahvistuu !	Lapset ja nuoret tekevät osallisuutta vahvistavan pelillisen sovelluksen.	Pelillinen sovellus on valmis 2022	Varhaiskasvatus yhdessä perusopetuksen kanssa
		Seurakunta perustaa nuorten vaikuttajien ryhmän	Ryhmä perustetaan ja toimii vuonna 2022	Seurakunta/nuorisodiakoni
		Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen tuntemista lisätään hyödyntäen sosiaalista mediaa ja viestintää vahvistamalla sekä saatavuutta parannetaan digipalveluja lisäämällä.	Digipalveluja on lisätty, viestintä on vahvistunut ja sosiaalisen median käyttö laajentunut.	Kaikki toimialat / taklaustiimi
		Luodaan ”osallisuuden positiivinen diskriminaatiomalli” ja osallisuuden vuosikello.	Malli luotu ja käytössä. Osallisuuden vuosikelloon laadittu ja käytössä.	Kaikki toimialat / taklaustiimi

Bild 9: åtgärder, mätare och ansvariga

ALT: På bilden Grankullas strategiska mål, Fokus på invånaren. Denna vision utkristalliserats till Delaktighet. För att uppnå denna vision har beslutats om tre åtgärder, de mätare med vilka uppfyllandet följs upp och de ansvariga instanserna.

Barnen och ungdomarna gör en spelapplikation som stärker delaktigheten.

Församlingen grundar en grupp för unga påverkare.

Kännedomen om vilka tjänster det finns för barn, unga och familjer ökas med hjälp av sociala medier och mera information och tillgängligheten förbättras genom flera digitala tjänster: yrkesmänniskor väljer i samarbete med barn, unga och familjer vad man vill ha mera information om och hur det ska genomföras, t.ex. genom bloggar, chat, videor. Man producerar innehållet tillsammans genom kollegial produktion. Informationen utvecklas på bred bas med hjälp av olika medier. **PRIORITERAT TILL ÅR 2021.**

”Positiv diskrimineringsmodell för delaktighet” och årsklocka för delaktigheten: Delaktigheten för de barn och ungdomar som blivit i delaktighetens skugga stärks genom att man skapar en ”positiv diskrimineringsmodell för delaktighet”, som tas i användning. Dessutom utreds möjligheterna att anlita erfarenhetsexperter och använda sig av evenemanget Grani-boost för att höra de unga. **PRIORITERAT TILL ÅR 2021.**

Tillsammans - Smart verksamhet, ekonomi och samarbete i Grankulla!

i workshopparnas arbete sammanfattades som motto meningen: Att göra tillsammans är mer än att samarbeta.

Strateginen tavoite	Tahtotila	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho/kumppanit
Kauniainen on aktiivinen, elämäniloinen ja yhteistyökykyinen				
Fiksun toiminnan, talouden ja yhteistyön Kauniainen 	Yhdessä!	Nuorisovaltuuston jäsenille mentorit	Kaikilla jäsenillä nimetty mentori ja mentorointi toteutetaan vuorovaikutuksellisessa suhteessa.	Nuorisotoimi/ kaikki toimialat
		Vanhempien vertaistukitoimintaa vahvistetaan yhteistoimijuudessa järjestöjen kanssa.	Vertaistuki ryhmien määrä on lisääntynyt ja osallistujien määrä kasvanut.	Sote ja sivistys / järjestöt / taklaustiimi
		Johdon ja luottamushenkilöiden jalkautuminen arkeen ja vuoropuhelun vahvistaminen	Johto ja luottamushenkilöt jalkautuneet suunnitelman mukaisesti.	Kaikki toimialat / taklaustiimi

Bild 10: åtgärder, mätare och ansvariga

ALT: På bilden Grankullas strategiska mål, Smart verksamhet, ekonomi och samarbete i Grankulla. Denna vision har utkristalliserats till Tillsammans och för att uppnå visionen har beslutats om tre åtgärder, de mätare med vilka uppfyllandet följs upp och de ansvariga instanserna.

Mentorer för medlemmarna i ungdomsfullmäktige: Mentorskap är en metod där kunskap och kompetens – också så kallad tyst kunskap – överförs från en mera erfaren till en oerfaren. Det är en interaktiv relation mellan två personer där en kunnig, uppskattad och erfaren expert ger råd, stöder och hjälper fram en utvecklingsvillig men oerfaren person i arbete eller studier. Vi skapar en modell där mentorer utses för medlemmarna i ungdomsfullmäktige.

Verksamheten med kamratstöd för föräldrar stärks i samarbete med organisationerna: tre temagrupper, invandrarföräldrar, föräldrar till barn och unga som använder droger och föräldrar till barn som mobbas. Dessa teman för att stärka kamratstöd har kommit fram i resultaten av skolhälsoenkäten samt i de diskussioner som förts i workshopparna. **PRIORITERAT TILL ÅR 2021.**

Ledningen och de förtroendevalda går ut på fältet och dialogen förbättras: de gör besök en gång om året: minst en gång på ett annat verksamhetsområde (allmän förvaltning, social- och hälsovård, samhällssektorn, bildningssektorn). Genom förankring på fältet vill man stöda dialogen mellan ledningen och personalen, att göra tillsammans.

Trygghet – En grön fotgängarvänlig stad!

Man ville öka barns och ungdomars känsla av trygghet, både i vardagsmiljön och t.ex. vid skilsmässa i familjen.

Strateginen tavoite	Tahtotila	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho/kumppanit
Kauniainen on aktiivinen, elämäniloinen ja yhteistyökykyinen				
Vihreä kävelykaupunki 	Turvallisuus! Lasten, nuorten ja perheiden turvallisuuden tunne kasvaa!	Tehdään turvallisuuskartta, teknologiaa hyödyntäen. Havainnoidaan ympäristön turvallisuutta ja moninaisuutta.	Turvallisuuskartta laadittu laaja-alaisessa yhteistyössä	Yhdyskuntatoimi / sivistystoimi
		Turvallinen eroauttaminen, kehitetään turvallinen ja lapsen edun mukainen vanhemmuusmalli vaikeissa erotilanteissa.	Malli kehitetty ja otettu käyttöön.	Sote/ Ensi- ja turvakotien liiton Turvassa hanke
		Kiusaamiseen ja seksuaaliseen häirintään puuttumisen vahvistaminen koulussa ja vapaa-ajalla	Koulukiusaaminen ja seksuaalinen häirintä vähenee kouluterveyskyselyn mukaan seurattuna	Sivistystoimi / kaikki toimialat

Bild 11: åtgärder, mätare och ansvariga

ALT: På bilden Grankullas strategiska mål, En grön fotgängarvänlig stad. Denna vision har utkristalliserats till Trygghet och för att uppnå visionen har beslutats om tre åtgärder, de mätare med vilka uppfyllandet följs upp och de ansvariga instanserna.

Trygghetskarta: man utarbetar en trygghetskarta med hjälp av 3D-teknologi och en samarbetsstruktur, där t.ex. seniorer tillsammans med barn diskuterar trygga och otrygga områden i Grankulla och metoder för att förbättra tryggheten. Dessutom överenskommer man med polisen om samarbetsstrukturen.

Att skiljas på ett tryggt sätt: man utvecklar en modell för föräldraskapet som tryggar barnens bästa i svåra skilsmässosituationer.

Starkare ingripande i mobbning och sexuella trakasserier: man gör en effektivitetsbedömning av de metoder som nu används för att ingripa i mobbning och deras brister. Man gör upp ett program för ingripande i mobbning och sexuella trakasserier som är bindande för alla verksamhetssektorer. Åtgärderna i programmet genomförs och deras effekt följs upp. Mätare: Mobbning i skolan och sexuella trakasserier minskar enligt uppföljningen av resultaten i skolhälsoenkäten. PRIORITERAT TILL ÅR 2021.

Lärande – En lärvänlig stad!

I lärandet vill man särskilt fästa vikt vid förebyggande arbete och vid att den goda utvecklingen inom den generellt inriktade och den individuella elevvården fortsätter.

Strateginen tavoite	Tahtotila	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho/kumppanit
Kauniainen on aktiivinen, elämäniloinen ja yhteistyökykyinen				
Oppimismyönteinen kaupunki 	Oppiminen!	Granin mallin kehittäminen	Malli on valmis ja toiminnassa	Sivistystoimi /
		Toimintamallin kehittäminen pidennetyn oppivelvollisuuden toimeenpanoon	Malli on valmis ja toiminnassa	Sivistystoimi /
		Yksilöllisen ja yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen laaja-alaisessa yhteistyössä.	Vanhempien ja lasten/nuorten osallisuus on vahvistunut	Sivistystoimi /

Bild 12: åtgärder, mätare och ansvariga

ALT: På bilden Grankullas strategiska mål, En lärvänlig stad. Denna vision har utkristalliserats till Lärande och för att uppnå visionen har beslutats om tre åtgärder, de mätare med vilka uppfyllandet följs upp och de ansvariga instanserna.

Granimodellen: satsningar på förebyggande arbete genom hobbymodellen. Huvudsyftet med Granimodellen är att öka barns och ungas välmående. Syftet är att göra det möjligt för alla barn och ungdomar att delta i en trevlig och gratis hobby i samband med skoldagen. Som en del av verksamhetsmodellen planeras också läxläsningsklubb/öppen eftermiddagsklubb och den handledda verksamheten på rasterna ökas, den så kallade isländska modellen utvecklas till Granimodellen. PRIORITERAT TILL ÅR 2021.

Verksamhetsmodellen utvecklas till införandet av den utvidgade läroplikten: en verksamhetsmodell utvecklas i brett samarbete. PRIORITERAT TILL ÅR 2021.

Den individuella och generellt inriktade elevvården utvecklas i samarbete på bred bas: barnens och föräldrarnas delaktighet i den generellt inriktade elevvården utvecklas. PRIORITERAT TILL ÅR 2021.

Lycka – En livskraftig stad!

Grankulla har fått uppskattning som en aktiv, livskraftig och samarbetsvillig stad där invånarna är mycket lyckliga. Denna fina atmosfär och stämning vill vi bevara också i framtiden.

Strateginen tavoite	Tahtotila	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho/kumppanit
Kauniainen on aktiivinen, elämäniloinen ja yhteistyökykyinen				
Elinvoimainen kaupunki 	Onnellisuus!	Haetaan mukaan Unicefin lapsiystävällinen kunta malliin vuonna 2021	Kauniainen on lapsiystävällinen kunta	Kaikki toimialat / taklaustiimi
		Viiden teeman verkostoitumista vahvistavat koulutukset lapsille, nuorille, vanhemmille ja ammattilaisille.	Koulutusohjelma toteutettu suunnitelma kauden aikana.	Kaikki toimialat / taklaustiimi
		Järjestetään neljä lasten ja nuorten verkostoitumista vahvistavaa vaikuttajatapahtumaa.	Tapahtumat järjestetty kevät 2021 ja 2022 syksy 2021 ja 2022	Nuorisotoimi/ taklaustiimi

Bild 13: åtgärder, mätare och ansvariga

ALT: På bilden Grankullas strategiska mål, En livskraftig stad. Denna vision har utkristalliserats till Lycka och för att uppnå visionen har beslutats om tre åtgärder, de mätare med vilka uppfyllandet följs upp och de ansvariga instanserna.

En barnvänlig stad: UNICEF-modellen En barnvänlig kommun är ett redskap med vars hjälp man i kommunen kan säkerställa att barns rättigheter uppfylls så väl som möjligt i varje barns vardag. Grankulla ansöker om att komma med i programmet 2022.

Utbildningar med fem teman för att stärka nätverkan för barn, unga, föräldrar och yrkesmänniskor: **lycka**, rusmedel, mobbning i skolan och sexuella trakasserier, utmaningar som gäller mental hälsa, skolfrånvaro/skoltrötthet och – utmattning. Vi gör upp ett utbildningsprogram som genomförs under planperioden. PÅBRJAS UNDER ÅR 2021.

Två evenemang för påverkare för att stärka barns och ungas nätverkande ordnas 2021 -2022.

Tjänster för barn, unga och familjer i Grankulla

Rådgivningsverksamhet

Rådgivningsverksamheten hör till hörnstenarna i det förebyggande barnskyddet och det tidiga stödet i Finland, och är internationellt sett ett unikt servicesystem. Rådgivningarna utvecklas till platser som ännu mångsidigare än tidigare stöder hela familjens hälsa och välbefinnande. En av verksamhetens centrala principer är tidigt ingripande.

Mödrarrådgivning

Målet för mödrarrådgivningsverksamheten är att främja och stöda de blivande föräldrarnas fysiska och psykiska välbefinnande.

Vid mödrarrådgivningen i Grankulla finns en heltidsanställd hälsovårdare och en deltidsanställd (50 %) hälsovårdare samt en läkare fem timmar i veckan.

Att vara kund hos mödrarrådgivningen är frivilligt. För att få moderskapsunderstöd måste kvinnan ändå genomgå en hälsoundersökning före utgången av den fjärde månaden av havandeskapet. Det här kan ske inom antingen primärvården eller den privata sektorn. Enligt uppskattning använder merparten av de gravida kvinnorna i Grankulla mödrarrådgivningens tjänster.

Barnskyddslagen förpliktar kommunen att vid behov ordna tjänster som är nödvändiga för att gravida kvinnor och deras ofödda barn ska ges särskilt skydd. Syftet med bestämmelsen är att erbjuda tillräckligt tidigt stöd t.ex. för att åtgärda gravida kvinnors missbruksproblem och förebygga de skador detta vållar. Med tjänsterna strävar man efter att säkerställa att gravida kvinnor har socialt, hälsomässigt, fysiskt och psykiskt trygga förhållanden och att de får stöd i att sluta använda rusmedel och i att växa i föräldraskapet.

Omfattande hälsokontroller utgör en oavbruten kedja som börjar under graviditeten och fortsätter under hela rådgivnings- och skolhälsovårdstiden. För familjer som väntar barn ordnas minst en omfattande hälsokontroll där man strävar efter att träffa också pappan till det kommande barnet. Vid kontrollen kartläggs hela familjens välbefinnande systematiskt. Under diskussionerna behandlas det kommande barnets födsel, de förväntningar och rädslor som den förändrade familjesituationen väcker, familjens resurser, stödnätverk och andra sociala förhållanden.

En förstföderska besöker rådgivningens hälsovårdare i medeltal 13 gånger under graviditeten och en gång efter nedkomsten. En omföderska gör i medeltal 11 besök under graviditeten. Efter nedkomsten gör hälsovårdaren ett hembesök. Kvinnan besöker en läkare två gånger under graviditeten och en gång på efterkontroll. Om det finns anledning till oro över moderns och/eller familjens välmående eller hur de orkar, kan antalet rådgivningsbesök ökas. Räcker detta inte, kan den gravida kvinnan och/eller partnern hänvisas till t.ex. familjerådgivningen, hälsocentralspsykologen eller rådgivningens familjehandledare. För att trygga familjens välfärd bedrivs samarbete vid behov också med den psykiatriska polikliniken och medlemsföreningarna i Förbundet för mödra- och skyddshem.

Mödrarna och barnen hänvisas aktivt att delta i grupper som rådgivningen och församlingarna ordnar för att på så sätt förebygga mödrarnas ensamhet och marginalisering. Med mödrar som väntar barn ensamma utreds deras stödnätverk och eventuella stödbehov. Med hjälp av den s.k. Vavu-modellen stöds det kommande föräldraskapet och interaktionen med babyen. När föräldrarna deltar i familjeförberedelsen har de möjlighet att träffa också andra blivande föräldrar och diskutera med människor i samma livssituation.

Hälsovårdarens hembesök före nedkomsten ger goda möjligheter att diskutera hurdan livet med den nya babyn blir, i synnerhet om mamman inte under graviditeten skapat sig en bild av hurdan barnet är. Skolhälsovårdarna ordnar par- och sexualrådgivning för familjeförberedelsegrupper.

Moderns sinnesstämning och ångestnivå kan undersökas redan under graviditeten med hjälp av EPDS-screening som kartlägger postnatal depression. EPDS-screening genomförs för alla mödrar senast i samband med efterkontrollen.

Från början av graviditeten utreds och följs också användningen av rusmedel, och mödrar med missbruksproblem hänvisas till förlossningssjukhusets HAL-poliklinik (poliklinik för droger, alkohol, läkemedel, HAL = huumeet, alkoholi, lääkkeet) enligt vårdpraxisen i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt.

Under graviditeten är det möjligt att göra en föregripande barnskyddsanmälan, om det finns rusmedelsmissbruk i familjen eller anledning till oro över familjens resurser och möjligheter att klara sig och det finns grundad anledning att misstänka att barnet omedelbart efter sin födelse behöver stödåtgärder inom barnskyddet. Vid rådgivningen tillråds klienten att själv ta kontakt med en socialarbetare i exempelvis utkomststödsärenden.

Vid rådgivningen ordnas familjeförberedelse fem gånger före barnets födelse. Därefter fortsätter förberedelsen fyra gånger efter nedkomsten inom den öppna familjeverksamheten. Familjen blir klient hos barnrådgivningen när barnet är två veckor gammalt.

Barnrådgivning

Målet för barnrådgivningen är att främja barnens, de ungas och familjernas hälsa och välfärd samt förebygga marginalisering och minska hälsoskillnaderna. Tyngdpunkten inom hälsovårdstjänsterna för barn och unga har i enlighet med de nationella riktlinjerna flyttats mer mot föregripande och förebyggande verksamhet samt ordnande av tidigt stöd.

Barnrådgivningen har två heltidsanställda och en deltidsanställd (50 %) hälsovårdare och därtill är rådgivningsläkaren på plats åtta timmar per vecka. Barnrådgivningen har också en psykolog (50 % tjänst).

Vid sidan av hälsoundersökningar och vaccinationer ligger tyngdpunkten i arbetet på att finna och stöda familjens starka sidor. Särskild uppmärksamhet ägnas åt familjernas välmående och familjemedlemmarnas interaktion. Arbetet och uppmärksamheten fokuseras särskilt på tidig interaktion, moderns tillstånd och sinnesstämning i synnerhet efter förlossningen, moderns intresse för sitt barn, parrelationen och hur familjens vardag löper. Man strävar efter att effektivt upptäcka och behandla postnatal depression. Vid barnrådgivningens omfattande hälsokontroll (fyraårskontroll) bedöms inte bara barnets hälsa utan också hela familjens välbefinnande. Hälsokontrollerna har beskrivits mer ingående i verksamhetsprogrammet för bl.a. rådgivningsverksamhet.

Hembesök görs efter behov. Syftet är att göra hembesök hos förstföderskor när babyn är 4 månader. Om det finns anledning till större bekymmer för barnet eller familjen, kan man vara i kontakt med familjehandledaren, familjerådgivningen, hälsocentralens psykolog eller en socialarbetare. Samarbete bedrivs också med småbarnspedagogiken, skolhälsovården, hälsocentralens läkare, fysioterapeuterna och talterapeuten. Vid behov samarbetar man också med hemvården, Jorvs sjukhus, olika terapeuter och församlingarnas stödpersoner

Barnets ärenden kan med föräldrarnas samtycke och tillsammans med dem behandlas i mångprofessionella nätverksgrupper. LaKu-gruppen (lasten kuntoutus - rehabilitering för barn) består av barnrådgivningens hälsovårdare och läkare, talterapeut, familjerådgivningens arbetstagare, familjehandledare, fysioterapeut och skolhälsovårdaren för årskurs 1-6 samt vid behov socialarbetare.

När barnet börjar sin skolgång överförs rådgivningens uppgifter direkt till lågstadiernas skolhälsovårdare. Då tas också eventuella bekymmer upp. Föräldrarna informeras om överföringen av uppgifterna vid barnets sista rådgivningsbesök vid 6 års ålder.

Familjearbete och hemvård för barnfamiljer

Familjearbetet är en service med låg tröskel som utgår från familjens behov och där fokus är på att stöda och stärka föräldraskapet och interaktionen mellan föräldrar och barn och på att handleda i fostringsfrågor. Familjerna blir klienter främst via mödra- och barnrådgivningens hälsovårdare, men också genom småbarnspedagogiken, familjerådgivningen, hälsocentralen, hemvården, den öppna familjeverksamheten och socialbyrån. Familjer kan också själva ta kontakt med familjehandledaren och be om hjälp och stöd i vardagen.

Familjehandledaren kartlägger så övergripande som möjligt klienternas livssituation (belastande faktorer, bekymmer, närståendenätverk, resurser osv.) och sätter tillsammans med familjen upp mål för arbetet. Arbetsformerna är flexibla enligt familjernas behov. Som arbetsformer används multiprofessionellt samarbete och tidig handledning och stöd i form av nätverksarbete, servicehandledning och konsultering, hembesök och besök hos familjehandledarens mottagning. Tyngdpunkten är på hembesök. Hembesök ger en möjlighet att komma närmare familjens vardag och ökar förståelsen för familjens situation. Atmosfären är också vanligtvis avstressad. En viktig del av familjehandledningen är att behovet av tilläggsstöd bedöms kontinuerligt och att familjerna vid behov hänvisas till andra former av stöd och vård, såsom till familjerådgivningen.

Familjehandledaren deltar regelbundet en gång i veckan i den öppna familjeverksamheten (mer information om denna i anslutning till småbarnspedagogiken). Målet för den öppna familjeverksamheten är att stöda föräldraskapet och den tidiga interaktionen och ge en möjlighet till kamratstöd. Familjearbetet omfattar också planering och utveckling av familjeförberedelsen i samråd med andra aktörer (församlingen, mödra- och barnrådgivningen, fysioterapin, den öppna familjeverksamheten). Familjehandledaren leder tillsammans med den öppna familjeverksamhetens barnträdgårdslärare den familjeförberedelse som ordnas efter att barnet fötts. Grupperna har visat sig mycket viktiga för familjerna och har inneburit kamratstöd. Varje grupp samlas fyra gånger efter nedkomsten.

Enligt socialvårdslagen ska hemservice erbjudas dem som behöver det. I 36 § i barnskyddslagen har hemservice nämnts som stödåtgärd inom öppenvården som kommunen är skyldig att ordna vid behov. Hemvård för barnfamiljer är en serviceform med låg tröskel, vars syfte är att stöda föräldraskapet och säkerställa att vardagen löper samt handleda och hjälpa familjerna i barnvården och skötseln av hemmet. Servicen är målinriktad och tidsbunden, strävan är att stärka familjens egna resurser. Hemvård för barnfamiljer beviljas på grund av nedsatt funktionsförmåga, plötslig familjesituation, sjukdom, förlossning, handikapp, föräldrarnas depression och/eller utmattning. När en barnfamilj behöver tillgång till den uppfattning och det kunnande som en yrkesperson inom hälsovården har strävar vi efter att ordna det som familjearbetets egen verksamhet. Vid behov kan tjänster köpas också av Grani Närhjälp eller andra privata serviceproducenter. I medeltal anlitar cirka 30 familjer per år hemvården och familjearbetet cirka 35 familjer per år.

Grankulla har en familjehandledare och en familjearbetare i hemvården för barnfamiljer. Familjearbetaren i hemvården för barnfamiljer har också nära samarbete med socialvården och hälsocentralen, och deltar aktivt i integrationen av barnfamiljer med invandrarbakgrund.

Familjerådgivning

Familjerådgivningens primära uppgift är att hjälpa och stöda barns, ungas och deras familjers psykiska välbefinnande och möjligheter att klara sig i olika livssituationer. Familjerådgivningen erbjuder sakkunnighjälp i frågor som gäller barns och ungdomars psykiska tillväxt och utveckling, i utmaningar i fostran av barn, utmaningar i parförhållandet och skilsmässosituationer. Klienter hos familjerådgivningen är barn och unga i åldern 0-18 år och deras familjer samt par som lider av ofrivillig barnlöshet.

Till familjerådgivningens personal hör sedan 1.1.2020 två psykologer (1,5 tjänst), en heltidsanställd familjerådgivare, en deltidsanställd byråsekreterare och konsulterande psykiatrer (finsk- och svenskspråkig) cirka 10 timmar i månaden. Familjerådgivaren har behörighet som familje- och parpsykoterapeut på specialnivå.

Den ena psykologen deltar i kognitiv psykoterapeututbildning (blir färdig 2022).

Familjerådgivningens arbetsmetoder är handledning och rådgivning, terapeutiskt individuellt arbete med barn, unga och föräldrar, familjeterapi, parterapi, vid behov psykologiska undersökningar som gäller barns och ungas utveckling.

I sådana fall där barnet eller den unga har ett stort behov av vård och familjerådgivningens egna stödformer inte är tillräckliga, hänvisar familjerådgivningens läkare familjen till den specialiserade sjukvårdens tjänster.

Grankullas familjerådgivning kan i allmänhet betjäna klienterna snabbt. Familjerna får den första tidsbokningen inom 1-3 veckor, beroende på hur många arbetstagare som behövs och hur brådskande ärendet är. I krisfall kan klientrelationen inledas mycket snabbt. År 2019 hade familjerådgivningen 1287 besök eller prestationer (en prestation är 45 minuter) och antalet klienter var 192. De flesta klienterna var finsk- eller svenskspråkiga, men i allt högre grad är klienterna invandrare, då användning av tolk kan komma i fråga.

Familjerådgivningens största klientgrupp har varit familjer med skolelever i åldern 7-15 år där barnen eller de unga haft olika anpassningssvårigheter hemma och/eller i skolan. Många kan ha affektiva symtom och/eller ångestsymtom. I samband med föräldrarnas skilsmässa kan familjerådgivningen erbjuda barnen och föräldrarna stöd. Vid vårdnadstvister försöker rådgivningen hjälpa föräldrarna att förstå barnets sårbara situation och rätt att ha goda kontakter med båda föräldrarna.

Orsakerna till vuxnas klienter har främst hänfört sig till parrelationsproblem eller föräldraskap.

I familjerådgivningens arbete spelar nätverkssamarbete en viktig roll. Samarbetspartner är bland annat småbarnspedagogiken, grundskolorna, gymnasierna, skolornas elevvård, barnskyddet, hälsocentralens psykolog och psykiatriska sjukskötare. Samarbetet sker bland annat i form av regelbundna möten, konsultationer och deltagande i nätverksmöten.

Familjerådgivaren deltar som familjeterapeut i stadens barnskydds systemiska team.

Familjerådgivaren är medlem i stadens krisgrupp.

Den 1 januari 2020 inrättades en ny psykologtjänst vid familjerådgivningen. Tjänsten med 90 % arbetstid fördelas på familjerådgivningen (50 %) och på barnrådgivningen (40 %).

Barnrådgivningens psykolog deltar i barnrehabiliteringsarbetsgruppens (Laku) möten och baby- och småbarnsgruppens (Masu) konsultationer. Barnrådgivningens psykolog deltar i familjeförberedelsen.

I arbetsbeskrivningen för barnrådgivningens psykolog ingår att stöda väntade och nyförlösta föräldrar, stöda tidig interaktion mellan föräldrar och barn, bedöma och stöda utvecklingen hos barn som är under 6 år samt undersökning enligt behov, samarbete med bland annat småbarnspedagogiken och barnskyddet.

Socialvårdstjänster för barnfamiljer

Med socialvård avses åtgärder genom vilka yrkesutbildade personer inom socialvården samt annan personal som deltar i klientarbetet främjar och upprätthåller individens, familjens och gemenskapens funktionsförmåga, sociala välfärd, trygghet och delaktighet, socialservice samt stödtjänster som ingår i den.

Med socialt arbete avses klient- och sakkunnigarbete där det skapas en helhet av socialt stöd och service som möter individens och familjens behov, där helheten samordnas med stöd som erbjuds av andra aktörer. Med metoder inom socialarbete och socialhandledning söker man lösningar på barns och familjers utmanande livssituationer, stärker familjernas egna handlingsmöjligheter och delaktighet.

Socialarbetets och socialhandledningens arbetssätt är individuella möten och familjemöten samt nätverkssamarbete. Multiprofessionellt samarbete mellan olika aktörer är viktigt och av betydelse för att hitta lösningar på klienternas utmanande livssituationer.

Klient- och servicehandledningen är handledning, rådgivning och bedömning av servicebehov för både enskilda klienter och familjer på ett allmänt plan enligt socialvårdslagen samt vid behov planering av tjänsterna och hänvisning till samt handledning om tjänsterna. Genom handledning och rådgivning kan man stöda klienten i val och verksamhets sätt som främjar välfärden. Rådgivning kan ges exempelvis i frågor som gäller ekonomi, boende, arbete och olika livssituationer samt handledning om tjänster och olika förmåner.

Handledning och rådgivning kan fås vardagar per telefon och vid behov med tidsbeställning. Från våren 2021 blir det möjligt att ta kontakt elektroniskt då klient- och patientdatasystemet Apotti tas i bruk. Man får kontakt med en yrkesperson inom socialvården under samma vardag. Vid behov inleds en mera omfattande bedömning av servicebehovet.

Bedömningen av servicebehovet genomförs genom möten på den lokala byrån och hemma hos familjen enligt behov, andra kontakter, kartläggning av nätverket av närstående och samarbete med myndigheterna. I 26 § i barnskyddslagen föreskrivs om tidsfrister för utredning av eventuellt behov av barnskydd i samband med barnskyddsanmälan och bedömning av servicebehovet. Tidsfristen för bedömningen av servicebehovet för barn som är i behov av särskilt stöd är enligt socialvårdslagen 3 månader. Det följs kontinuerligt upp att dessa tidsfrister iakttas.

Barnet och familjen fortsätter enligt socialvårdslagen att vara klienter om de konstateras ha behov av service enligt socialvårdslagen. Service enligt socialvårdslagen är primär i förhållande till barnskyddet. Service enligt socialvårdslagen planeras tillsammans med barnet och familjen och de förutsätter att familjen binder sig vid den plan som gjorts upp. Klientskap enligt socialvårdslagen kan inte fortsättas och service kan inte ordnas mot klientens vilja. Medan en person är klient enligt socialvårdslagen uppgörs en klientplan och för ett barn utses som egen kontaktperson en socialhandledare eller en annan myndighet som arbetar med barnet och familjen. Den egna kontaktpersonen för ett barn som behöver särskilt stöd och för andra personer som behöver särskilt stöd och den arbetstagare som utför klientarbete tillsammans med kontaktpersonen ska vara socialarbetare. Som service enligt socialvårdslagen kan ordnas hemservice, familjehandledning, stödpersons- och stödfamiljstjänst, kamratstödsverksamhet samt socialarbete och socialhandledning.

Barnskydd

Grankulla socialbyrå har fyra socialarbetare. De utför alla socialarbete i enlighet med barnskyddslagen och socialvårdslagen. Var och en av dem har också sitt eget specialområde, som missbrukar- och mentalvårdsarbete, socialarbete för personer med funktionsnedsättning eller arbete med invandrare. En specialsocialhandledare verkar som barnatillsyningsman och sakkunnig inom socialarbete för personer i arbetsför ålder. Tre socialhandledare ansvarar för sina egna uppgiftsområden, som är socialhandledning för personer i arbetsför ålder och stöd för närståendevård, mental hälsa och rusmedelsarbete samt familjearbete inom barnskyddet och bedömning av barnfamiljers servicebehov enligt socialvårdslagen.

År 2019 inleddes i Grankulla 63 bedömningar av behovet av socialvård för barn och unga i åldern 0-18 år och två utredningar av behovet av barnskydd. Efter lagändringen talar man inte längre om utredning av behovet av barnskydd utan om bedömning av servicebehov. År 2019 inleddes ett klientförhållande inom barnskyddet för 24 barn och ett klientförhållande inom socialvården för 28 barn.

Klientrelationen upphör om utredningen inte ger anledning till barnskyddsåtgärder. Om utredningen leder till en klientrelation, gör man genast upp en klientplan. För närvarande har alla klienter inom barnskyddet i Grankulla en lagenlig klientplan.

År 2012 fanns det 66 barnklienter inom Grankullas barnskydd. Av dem var fyra placerade barn och de övriga klienter inom öppenvården. I september 2020 fanns det 18 placerade barn eller unga. Tyngdpunkten inom barnskyddsarbetet har således koncentrerats på korrigerande åtgärder. Ett aktivt multiprofessionellt samarbete och metoder som stöder föräldraskapet (Föra barnen på tal) hjälper till att varsebli utmaningar inom föräldraskapet på alla ställen där service ges och tyngdpunkten inom arbetet överförs på förebyggande åtgärder.

För det förebyggande familjearbetet grundades på hösten 2013 ett nätverk av kommunens egna aktörer som träffar familjerna i form av pararbete med den sakkunskap som behövs för varje familj.

Grankulla köper social- och krisjourstjänsterna genom avtal med Esbo stad. Social- och krisjouren fungerar i anslutning till Jorvs sjukhus och betjänar klienterna vardagar efter kl. 15 och veckoslut dygnet runt. Jouren ger per telefon kommuninvånarna råd och handledning i barnskyddsärenden. Vid behov åker jourarbetarna till den aktuella platsen för att utreda saken. Jouren underrättar nästa vardagsmorgon socialbyrån i Grankulla om alla kontakter som gäller barnskydd.

Ett av målen för barnskyddslagen har varit att öka antalet barnskyddsanmälningar genom att sänka anmälningströskeln och göra anmälningsskyldigheten klarare. Antalet anmälningar har också stigit årligen i Grankulla efter reformen av barnskyddslagen 2008 och då myndigheternas skyldighet att göra anmälan blivit klarare.

De flesta anmälningarna gällde barnets eller den unga personens uppväxtförhållanden, och särskilt ungas beteende som är skadligt för dem själva samt skolfrånvaro. Största delen av anmälningarna gällde unga över 12 år.

I Grankulla är målet en skriftlig anmälningspraxis och anmälningsblanketten har lagts ut på stadens webbplats. På så sätt kan anmälningen behandlas i den form som den kommit från anmälaren, utan tolkning. Arbetsprocessen går framåt enligt barnskyddslagen. Anmälningarna behandlas i teamet för systemisk verksamhetsmodell som samlas varje vecka. Medlemmar i teamet är utom socialarbetarna en socialhandledare, socialservicechefen och familjeterapeuten. Teamet/socialarbetaren bedömer efter att anmälan kommit in behovet av brådskande barnskydd, som kräver omedelbara åtgärder. Om det inte finns behov av brådskande åtgärder bedöms inom sju vardagar om det är skäl att inleda en utredning av

barnskyddsbehovet. En klientrelation inom barnskyddet inleds när utredningen av behovet av barnskydd börjar.

Barn och familjer som är klienter stöds huvudsakligen med stödåtgärder inom öppenvården. Syftet med dessa är att främja barnets gynnsamma utveckling och stöda och stärka fostringsförmågan och möjligheterna att klara fostringsuppgiften hos de personer som svarar för barnets vård och fostran. Stödåtgärderna inom öppenvården baserar sig på frivillighet och samarbete.

När behovet av barnskydd i väsentlig mån beror på otillräcklig försörjning eller bristfälliga boendeförhållanden, har klienten rätt till ekonomiskt stöd och hjälp med att ordna boendeförhållandena. Som stödåtgärd inom öppenvården kan ordnas bl.a. barndagvård, hemservice och kompletterande eller förebyggande ekonomiskt stöd. I klientplanen som uppgörs tillsammans med familjen bedöms de nödvändiga stödåtgärderna för att hjälpa upp familjens situation.

Brådskande placering ska genomföras om ett barn eller en ung person befinner sig i omedelbar fara eller annars är i behov av brådskande placering. Brådskande placering är en kortvarig åtgärd och den ska upphöra genast när det inte längre finns grunder för att fortsätta den.

Om man med hjälp av stödåtgärder inom öppenvården inte kan hjälpa barnet tillräckligt och om barnets hälsa eller utveckling allvarigt äventyras eller om barnet själv allvarigt äventyrar sin utveckling, har barnet rätt till omhändertagande och vård utom hemmet. Vård utom hemmet betyder att barnets vård och fostran ordnas utanför hemmet antingen hos en familj eller på anstalt. Barnet kan också placeras hos släktingar.

Omhändertagande kan antingen basera sig på samtycke, och beslutet fattas då av en ledande tjänsteinnehavare, i Grankulla socialservicechefen, eller ske mot vårdnadshavarens vilja, då Helsingfors förvaltningsdomstol avgör ärendet. Att bereda omhändertagande innebär mycket arbete och kräver omsorgsfullhet och där behövs mycket multiprofessionellt myndighetssamarbete och utlåtanden från flera aktörer.

Barnets vård utom hemmet är i allmänhet inte avsett som en permanent lösning. Myndigheterna har en skyldighet att stöda barnets biologiska föräldrar så att de kan återgå till att sörja för sitt barn. För föräldrarna görs i allmänhet en egen klientplan för att permanent förbättra förhållandena i hemmet och föräldrarnas verksamhet. Omhändertagandet ska ändå fortsätta så länge som förutsättningarna för omhändertagande finns och det är förenligt med barnets bästa. Om det i vårdnadshavarens livssituation inte inom en rimlig tid sker förändringar som är förenliga med barnets bästa, ska man söka en permanent lösning för barnets vård utom hemmet. Kontakter mellan barnet och föräldrar, syskon och andra viktiga närstående möjliggörs, om det inte strider mot barnets bästa. Den familj eller de skötare som sköter barn som vårdas utom hemmet ska stödas i sin fostringsuppgift på samma sätt som föräldrarna.

I Grankulla anskaffas vård utom hemmet inom barnskydd som köpta tjänster som konkurrensutsätts tillsammans med de övriga kommunerna i huvudstadsregionen. Platserna för vård utom hemmet, från familjevård till skolhem som upprätthålls av staten, är belägna runtom i Finland. När ett barn placeras utom hemmet är det främsta kriteriet alltid att hitta en för barnet lämplig plats som motsvarar barnets eller den ungas behov.

Efter att placeringen upphört kan barnet eller den unga personen länge vara i behov av särskilt stöd, och det här stödet erbjuds som eftervård fram till 25 års ålder. Syftet med eftervården är att göra det lättare för barnet eller den unga personen att bo hemma eller bli självständigt. Tjänsterna inom eftervården skräddarsys enligt behovet.

Hälsovård för barnfamiljer

Barnskyddslagens 10 § ålägger hälsovården två särskilda skyldigheter. För det första ska barnet beaktas i service som riktar sig till vuxna när den vuxnas förmåga att fullt ut svara för barnets vård och fostran anses försvagad exempelvis på grund av rusmedelsmissbruk eller mentala problem. Hälsovården ska alltså på eget initiativ utreda barnets situation och vid behov vara i kontakt med andra myndigheter för att säkra barnets välfärd. Om man misstänker att patienten inte kan sköta sitt barn på tillbörligt sätt, görs en barnskyddsanmälan. I Grankulla innebär det här att när man sköter klienter med missbruks- eller mentalvårdsproblem vid t.ex. hälsocentralen så ska man beakta att de kan ha barn som är i behov av vård och stöd. Ärendet utreds genom att fråga den vuxna klienten och vid behov med förälderns tillstånd genom barnets journalhandlingar.

I 15 § i barnskyddslagen fastställs hälsovårdens, dvs. hälsocentralernas och sjukvårdsdistriktens, särskilda skyldigheter. Dessa är att ge dem som arbetar inom barnskyddet experthjälp och att ordna undersökning av barn samt vård- och terapitjänster för barn och unga som är barnskyddsklienter. Med undersökning avses exempelvis undersökning av barn mot vårdnadshavarens vilja enligt 28 § i barnskyddslagen och den undersökning av barnets hälsotillstånd i samband med placering i vård utom hemmet som avses i 51 §, men också andra undersökningar som hänför sig till barnskyddsåtgärder. Därtill förpliktar paragrafen till att tjänster som ansluter sig till utredandet av misstankar om sexuellt utnyttjande eller misshandel av barn ska ordnas i brådskande ordning.

I Grankulla uppfylls skyldigheterna enligt 15 § i barnskyddslagen så att läkaren under tjänstetid kan konsulteras av familje- och socialarbetet och det kan ordnas en bedömning av jourkaraktär för barnet vid hälsocentralen eller sjukhusjouren t.ex. i vålds- och andra akuta situationer, där barnets hälsotillstånd måste bedömas omedelbart.

Småbarnspedagogik

Småbarnspedagogiken ska erbjuda barnen bestående, trygga och varma människorelationer, verksamhet som stöder barnets utveckling på ett mångsidigt sätt samt omsorg, fostran och lärande utgående från barnets individuella behov. I småbarnspedagogiken stöds hemmet enligt lagen om småbarnspedagogik i dess uppgift att fostra barnet. Barnets individuella och balanserade utveckling stöds i samarbete med vårdnadshavarna.

Småbarnspedagogiken hör i Grankulla till bildningssektorn. Småbarnspedagogiken och specialsmåbarnspedagogiken ordnas via hemvård av barn, de kommunala tjänsterna inom småbarnspedagogiken och privata vårdformer. Utom genom kommundillägget till hemvårdsstödet stöder Grankulla hemvården av barn under 3 år genom den öppna familjeverksamheten.

Den öppna familjeverksamheten erbjuder stimulans och verkar som stöd för familjer vars barn vårdas hemma. Den öppna familjeverksamheten är förebyggande verksamhet med låg tröskel. Familjerna får stöd i föräldraskapet och i den tidiga interaktionen samt en möjlighet till att bilda nätverk. Familjerna kan påverka planeringen av innehållet i verksamheten enligt sina behov. Under 2019 deltog i medeltal 44 barn per verksamhetsdag i verksamheten.

Grankulla har för närvarande fem kommunala finskspråkiga enheter för småbarnspedagogik och två kommunala svenskspråkiga enheter för småbarnspedagogik. I anslutning till en finskspråkig enhet för småbarnspedagogik erbjuds gruppfamiljedagvård och vid en finskspråkig enhet för småbarnspedagogik

erbjuds skiftomsorg. Dessutom omfattar serviceutbudet privata enheter för småbarnspedagogik som verkar med servicesedel eller stöd för privat vård av barn.

Utskotten för undervisning och småbarnspedagogik beslutar årligen om de enheter som erbjuder avgiftsfri förskoleundervisning. Rätten till avgiftsfri förskoleundervisning gäller året innan läroplikten börjar. Förskoleundervisningen följer i huvudsak skolornas verksamhetstider och den dagliga undervisningstiden är 4 timmar.

I slutet av 2019 deltog i den kommunala eller med servicesedel stödda småbarnspedagogiken i Grankulla 462 barn i åldern 1 – 6 år. Dessutom deltog 21 barn som bor i Grankulla i privat småbarnspedagogik. Detta är 88 % av alla barn i åldern 1-6 år, vilket är en mycket hög siffra. För barn över 4 år var i slutet av 2019 deltagargraden 96 %, vilket överskrider det mål som EU ställt upp (95 %). Enligt THL:s statistik från 2019 var 77 % av barnen i hela landet i kommunal eller privat småbarnspedagogik. Småbarnspedagogiken i Grankulla har därför goda möjligheter att erbjuda de flesta barn under skolåldern och deras familjer förebyggande och tidigt stöd. Verksamheten stöds av speciallärare inom småbarnspedagogik samt en språk- och kulturlärare.

Enligt den gemensamma kundenkät om småbarnspedagogik som kommunerna i huvudstadsregionen genomförde 2017 har nöjdheten bland vårdnadshavarna i Grankulla sjunkit något jämfört med enkäten 2014, men resultatet var fortfarande bäst bland kommunerna i huvudstadsregionen. Svarsprocenten var exceptionellt låg, 31 %. Följande enkät ordnas i slutet av 2020.

Undervisning och elevvård

Skolans mål är att ge eleverna möjlighet till en mångsidig tillväxt, lärande och välbefinnande. I synnerhet den grundläggande utbildningen har till uppgift att både fostra och utbilda. Skolan ska också stöda hemmets fostringsuppgift. Eleverna ska erbjudas nödvändiga tjänster inom elevvården.

Med elevhälsa avses främjande och upprätthållande av de studerandes studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande samt främjande av delaktighet och förebyggande av problem. Elevhälsan består av generellt inriktat arbete och individuellt stöd. Elevvården genomförs multiprofessionellt och skolorna och elevvården samarbetar med vårdnadshavarna. Elevvården ordnas i första hand som förebyggande och generellt inriktad vård som stöder hela skolgemenskapen.

De elever som deltar i undervisningen har rätt att få tillräckligt stöd för växande och lärande, och i rätt tid. Stödet ska vara flexibelt, långsiktigt planerat och motsvara elevens behov. Att stöda elevernas välbefinnande och välbefinnandet i skolan/förskolan är en uppgift för alla vuxna i skolan/daghemmet. Skolans ledning ansvarar för de lösningar som hänför sig till organisering och genomförande av stöd samt för att dessa beaktas i alla årskurser och alla läroämnen. Lärarna ansvarar för att stödbehov upptäcks samt för planeringen och genomförandet av stödet. Vid behov planeras och genomförs individuellt stöd tillsammans med eleven exempelvis i en multiprofessionell expertgrupp, som alltid tillsätts från fall till fall beroende på ärendet och gruppens sammansättning varierar. Stödet kan också ges genom individuella elevvårdstjänster (psykolog-, kurator- eller skolhälsovårdartjänster). Stöd för lärandet är en viktig del av stödet för skolgången och välbefinnandet, liksom också multiprofessionellt samarbete med bl.a. barnskyddet och specialistsjukvården. (Bl.a. Utbildningsstyrelsen, Lagen om elev- och studerandevård 1287/2013)

Yrkesutbildning på andra stadiet ordnas inte i Grankulla.

Genom att skolorna har elever och studerande över kommungränserna blir skolans roll utmanande när det gäller att trygga barns och ungas välbefinnande och ordna barnskydd. Det är viktigt att utveckla samarbetet

med de angränsande kommunerna. Det kommande välfärdsområdet för västra Nyland kan underlätta det multiprofessionella samarbetet över kommungränserna.

Finskspråkiga skolor

De finskspråkiga skolorna i Grankulla har 1232 elever. Det finns tre skolor: Mäntymäen koulu (årskurs 1-6), elevantal 456, Kasavuoren koulu (årskurs 7-9), elevantal 345, samt Kauniaisten lukio, som har 429 elever.

I skolorna i Grankulla har andelen elever som bor i Grankulla förblivit i stort sett på samma nivå som året innan. Av dem som studerar i Kauniaisten lukio är andelen elever som bor i Grankulla exceptionellt låg (17 %).

Kauniaislaisten oppilaiden osuus (%) koulun kaikista oppilaista 2018

Koulu	Osuus % 2018	Osuus % 2017
Mäntymäen koulu	88 %	87 %
Kasavuoren koulu	54 %	53 %
Kauniaisten lukio	17 %	20 %
Granhultsskolan	92 %	91 %
Hagelstamska skolan	60 %	57 %
Gymnasiet Grankulla samskola	39 %	39 %

Tabell 1: ur revisionsutskottets årsberättelse, andelen elever som bor i Grankulla

De svenskspråkiga skolorna

I den plan för barns och ungas välmående som utarbetades 2013 användes nyckeltalen för 2011 och 2013. I tabellen nedan har sammanställts nyckeltal från föregående plan samt siffror för 2019. Därigenom är det möjligt att göra en jämförelse i liten skala över utvecklingen. Befolkningen i Grankulla har ökat måttfullt. Grankulla är en tvåspråkig stad där de som har ett annat modersmål har ökat något.

nyckeltal	2013	2019
invånare	8910	9797
finskspråkiga	60%	61%
svenskspråkiga	35,5%	34%
annat modersmål	4,5%	5%

Tabell 2: invånare 2013 och 2019 och fördelning enligt modersmål

De svenskspråkiga skolorna har 993 elever. Det finns tre skolor: Granhultsskolan (årskurs 1-6), elevantal, 348, Hagelstamska skolan (årskurs 7-9), elevantal 340 och Gymnasiet Grankulla samskola (GGS, gymnasium), elevantal 309.

Elefvård

Lagen om elev- och studerandevård trädde i kraft 1.8.2014. Enligt lagen ska i barnskyddsplanen beskrivas:

- målsättningen för elevvården och de centrala principerna för det lokala arbetssättet
- en uppskattning av det totala behovet av elevvård och de elevvårdstjänster, de assistenttjänster och den stöd- och specialundervisning som är tillgängliga
- åtgärderna för en förstärkt generellt inriktad elevvård och för ett förstärkt tidigt stöd till de studerande
- uppgifter om genomförandet och uppföljningen av planen och om utvärderingen av elevvårdens kvalitet.

Ledningsgruppen för främjande av välfärd och hälsa, Tejo, verkar som lagstadgad styrgrupp för elevvården. De tjänster som stöder elevernas välfärd har ordnats bra i Grankulla och resurserna är tillräckliga. I alla skolcentrum arbetar en skolkurator, skolpsykolog och skolhälsovårdare. Klasserna är relativt små. Stödet för och handledningen av elever samt de tjänster som främjar välfärden har ordnats i skolan huvudsakligen genom elevvårdsgruppens verksamhet. Grupperna leds av skolans rektor eller biträdande rektor.

Elevvårdsgruppens uppgift är att behandla teman som säkerställer och upprätthåller elevernas välfärd, att beakta dessa i skolans verksamhet och att förmedla information inom skolgemenskapen. Verksamheten är både förebyggande och korrigerande. Elevvården som helhet genomförs i första hand som förebyggande vård som stöder hela skolgemenskapen. Utöver detta har eleverna rätt till individuell elevvård. Elevvården genomförs i form av sektorövergripande planmässigt samarbete mellan skolförvaltningen och social- och hälsovårdssektorn i samråd med de studerande och deras vårdnadshavare samt vid behov med andra samarbetspartner.

Till elevvårdens och den sektorövergripande expertgruppens grundläggande principer hör att höra vårdnadshavarna och elevens närmaste lärare i ärenden som gäller elever. När det gäller minderåriga barn och unga strävar man alltid främst efter att samarbeta med hemmet.

Mer information om elevvårdstjänsterna inom den grundläggande utbildningen finns på webbsidorna <http://oppilashuolto.fi/> och <http://elevvard.fi/>.

Eleven har rätt att bli hörd i ärenden som gäller honom eller henne och att delta i planeringen av stödet i samarbete med elevvårdspersonalen, lärarna och vårdnadshavarna. Elevernas delaktighet stöds genom elevkårsverksamhet (elevparlament), klubbverksamhet (eftermiddagsklubbar, klubbverksamhet som finansieras av utbildningsstyrelsen) och fadder- och stödelevsverksamhet. Eleverna och vårdnadshavarna ska också regelbundet kallas till möten i gruppen för generellt inriktad elevvård och göras delaktiga i uppgörandet av olika planer.

För att underlätta informationen och samarbetet mellan hem och skola använder man Wilma-systemet i skolorna. Genom Wilma kan personalen meddela vårdnadshavarna om elevens frånvaro, informera om vad som händer i skolan och tillsammans med hemmet följa elevens skolframgång. Också det pedagogiska stödet som eleven får registreras i Wilma, där vårdnadshavaren kan följa med hur stödet ges.

I skolorna följs åtgärdsprogrammet KiVa Skola, vars mål är att utveckla interaktionsfärdigheterna och förebygga mobbning. KiVa Skola har också en arbetsmodell för utredning av mobbningsfall. Den har visat sig vara effektiv. Med de svenskspråkiga skolornas metod StegVis strävar man efter att förbättra barnens sociala färdigheter, öka empatiförmågan och förbättra problemlösningsförmågan

De som arbetar inom elevvården deltar vid behov i planer för elevernas pedagogiska stöd, utgående från sitt eget specialkunnande. Samarbetspartner utanför skolan är bl.a. rådgivningen och den övriga hälsovården, förskolorna, familjerådgivningen, socialtjänsterna, den barnpsykiatriska enheten i Alberga, olika enheter inom ungdomspsykiatri, neurolog, ungdomstjänsterna, församlingarna och handikappservicen.

Elevens problem kan upptäckas och oro för eleven kan väckas i klassen, gruppverksamheten, av kuratorn, psykologen eller hälsovårdaren eller vid årliga hälsokontroller. Även eleverna själva eller elevernas föräldrar berättar om bekymmer. Arbetet sker i samråd mellan hem och skola och vid behov inkluderas andra aktörer. Elevvården samarbetar med företrädare för social- och hälsovården och hänvisar vid behov eleverna till tjänster utanför skolan.

Det är bra om grupperna för generellt inriktad elevvård sammankommer regelbundet och tillräckligt ofta. Det rekommenderas att gruppen för den generellt inriktade elevvården i grundskolor och gymnasier har följande grundsammanställning: rektor/biträdande rektor, skolpsykologen, skolkuratorn, skolhälsovårdaren, specialläraren, klass-/ämnesläraren, studiehandledaren (årskurs 7-9, gymnasiet), den handledande läraren för elevkårens styrelse (årskurs 1-6). Det är viktigt att regelbundet bjuda in centrala samarbetspartner till grupperna för den generellt inriktade elevvården, bl.a. barnskyddet, ungdomsväsendet, skolläkaren, rådgivningen, specialsjukvården.

Elevvårdens tjänster

Det finns sammanlagt fyra skolpsykologer på finska och svenska sidan, för årskurserna 1-6 en på vardera sidan och likaså för årskurs 7-9 och gymnasierna. Psykologen arbetar också med förskolan.

Skolpsykologen är expert på den psykologiska utvecklingen, psykiskt välbefinnande och lärandets psykologi. Skolpsykologens arbete har som mål att främja och stöda elevernas välbefinnande och skolgången på olika sätt, både förebyggande och korrigerande. Skolpsykologen utför både generellt inriktat och individuellt elevvårdsarbete. I tillämpliga delar svarar skolpsykologen för att ge krishjälp som en del av krisgruppen.

Det finns sammanlagt fyra skolkuratorer på finska och svenska sidan, två för årskurs 1-6 och två för årskurs 7-9 och gymnasierna. Kuratorn är sakkunnig inom det sociala området. Kuratorn arbetar med både generellt inriktad och individuell elevvård. Skolkuratorns uppgift är att stöda och underlätta barnets skolgång med socialarbetets metoder. Arbetet styrs av omsorg om barnets bästa och fokuseras på eleven och elevens närmaste nätverk. I tillämpliga delar deltar skolkuratorn i arbetet i skolans krisgrupp.

I den finskspråkiga grundskolan och gymnasiet är skolhälsovårdaren anträffbar dagligen i skolan, hälsovårdaren i årskurs 1-6 fem dagar i veckan. Årskurs 1-6 har en egen hälsovårdare, årskurs 7-9 och gymnasiet en gemensam. Hälsovårdaren är ofta elevens första vårdkontakt. Hälsovårdaren ger också preventivrådgivning. Man får tid till skolläkaren genom hälsovårdaren.

I skolhälsovården deltar alla elever i hälsokontroll som utförs av hälsovårdaren årskursvis och dessutom utför skolläkaren hälsokontroll på årskurserna 1, 5 och 8. I gymnasiet utförs hälsokontroller där också läkaren är med och den ungas och hela familjens välbefinnande utreds på årskurs 1 och 2, vid behov också på årskurs 3.

Elevhandledning

Årskurs 7-9 har elevhandledare, och gymnasiet studiehandledare. Deras uppgift är att stöda och handleda eleverna i frågor som gäller skolgång och yrkesval. Med handledningen strävar man efter att förebygga ungas marginalisering från samhällsstrukturen och arbetslivet. Med en individuell studieplan i gymnasiet syftar man till att stödja studiernas fortskridande, förebygga studiehinder och hjälpa den unga att orka. I fråga om unga som behöver särskilt stöd kan studiehandledaren ge individuell handledning i frågor som hänför sig till skolgången och fortsatta studier.

Stöd för lärande, studier och skolgång

Det stöd för lärande och skolgång som ges elever indelas i allmänt, intensifierat och särskilt stöd. Alla stödformer ska ordnas planmässigt enligt elevens utvecklingsnivå och individuella behov. Det allmänna stödet innebär högklassig undervisning där elevernas olika inlärningssätt och arbetsrytm beaktas. Om det allmänna stödet är otillräckligt eller stödbehovet fortsätter under en längre tid, har eleven rätt till intensifierat stöd. Det särskilda stödet utgörs av specialundervisning som ges eleven eller av andra lagenliga stödformer.

Specialläraren samarbetar med klassläraren och följer upp hur eleverna lär sig och utvecklas, sätter sig in i enskilda elevers inlärningssätt och individuella stödbehov samt undervisar elever med inlärningssvårigheter. Till speciallärarens uppgifter hör att undervisa elever som behöver särskilt stöd och undervisning samt att hålla kontakt med elevernas hem. De vanligaste orsakerna till specialundervisning är olika inlärnings- eller koncentrationssvårigheter. Specialundervisningen skräddarsys för att svara mot elevens behov, och i den grundläggande undervisningen kan man med hjälp av en individuell undervisningsplan (IUP) följa elevens stödbehov och hur det särskilda stödet genomförs. Specialläraren är viktig också i det s.k. övergångsskedet, dvs. när eleven flyttar från en skola till en annan.

Inom småbarnspedagogiken ordnas stödet enligt samma trestegsmodell som i skolorna. Varje barn får allmänt, intensifierat eller särskilt stöd enligt sina egna behov. Småbarnspedagogik för barn som behöver stöd ordnas i första hand tillsammans med de andra barnen samtidigt som man erbjuder särskild handledning och ändamålsenligt stöd samt rehabiliterande småbarnspedagogik. För barnet utarbetas en individuell stödplan i samarbete med föräldrarna, personalen, specialläraren och andra behövliga aktörer. Vid behov reserveras också s.k. strukturella stödfunktioner för barnet för att stöda utvecklingen (gruppassistent, personlig assistent, speciallärare och definition av vårdnivån). Målet är att ordna det stöd som barnet behöver i barnets utvecklingsmiljö, dvs. daghemmet. I Grankulla finns också en integrerad smågrupp. Till sin hjälp i processerna har daghemmen två specialbarntädgårdslärare (ambulerande specialbarntädgårdslärare) och en speciallärare i språklig och kulturell kompetens (S2), som är sakkunniga i specialpedagogik.

Konsulterande specialbarntädgårdsläraren/specialläraren konsulterar i frågor som gäller fostran, utveckling, specialundervisning (tidig identifiering av risker, planering och ledning av stödet till barnet och servicehandledning) och ledning av barngruppen. För föräldrarna kan man erbjuda effektiviserat stöd för föräldraskapet, och s.k. psykoedukativt stöd i samband med t.ex. skilsmässa, när barnens situation diskuteras. Speciallärarens uppgift är att föra fram de stödbehövande barnens och familjernas behov och verka som sakkunnig i småbarnspedagogik och specialsmåbarnspedagogik.

Ungdomstjänster

Grankullas ungdomstjänster har fem ungdomsarbetare, varav två är specialungdomsarbetare, två ungdomsledare och en uppsökande ungdomsarbetare. Ungdomstjänsterna erbjuder också praktikplatser för studerande i branschen.

Det öppna ungdomsarbetet omfattar ungdomsgårdsarbete, uppsökande arbete, rörligt ungdomsarbete samt smågruppsverksamhet. I dessa kan man delta genom att komma till ungdomsgården, som har öppet vardagar kl. 14–20. I det öppna ungdomsarbetet nås omkring 50-150 unga per dag.

Informations- och rådgivningstjänster för unga samt det uppsökande ungdomsarbetet är en viktig del av kommunens ungdomstjänster. I det uppsökande ungdomsarbetet är Omnia och Sveps samarbetspartner i verkstadsaktiviteterna för unga. Omnia och Sveps erbjuder också de unga stöd med att hitta en studie-, praktik- eller arbetsplats.

På sommaren ordnar ungdomstjänsterna rörligt ungdomsarbete, där som de unga rör sig. Ungdomar erbjuds också sommarverksamhet i samarbete med medborgarinstitutet i Grankulla.

Specialungdomsarbetets uppgift är att verka som stöd i de ungas olika livssituationer. I Grankulla är specialungdomsarbetarnas sektorövergripande samarbete särskilt aktivt med skolorna. De samarbetar också med socialtjänsterna. Lägerverksamheten är en del av specialungdomsarbetet och den skraddarsys efter de ungas behov. Årligen arrangerar ungdomstjänsterna omkring fem läger. Specialungdomsarbetarna kan också delta i lägerskolor som arrangeras av skolorna.

Ungdomslagets mål om aktivt medborgarskap främjas genom ungdomstjänsternas delaktighetsarbete. En väsentlig del av detta är att stöda Grankulla ungdomsfullmäktiges verksamhet. Ungdomsfullmäktige utses vartannat år genom val. Inom delaktighetsarbetet samarbetar man med skolorna och stadens förvaltning med målet att dialogen mellan beslutsfattare och unga ska bli en naturlig del av beslutsfattandet.

Vi har varit tvungna att stänga ungdomsgården på grund av fukt- och mikrobskador i byggnaden. Verksamheten och personalen har varit tvungna att arbeta i tillfälliga utrymmen, där det inte är möjligt att ordna fullskalig verksamhet. Projekteringen för saneringen av ungdomsgården har sedan 2018 gjorts i samarbete med samhällstekniken. Ungdomsgården är en skyddsmärkt byggnad, vilket ställer krav på saneringen. Båda utskotten för undervisning och småbarnspedagogik har framhållit att saken behöver lösas snarast. Avsikten är att ungdomsgården ska stå klar 2022.

Ungdomsgarantimodellen utvärderades och uppdaterades genom fullmäktiges beslut hösten 2020 som en del av budgetberedningen. Som mål uppställdes att ungdomsarbetslösheten bland unga under 25 år borde halveras och att alla elever efter grundskolan ska få en studie- eller motsvarande plats. I praktiken betyder det att alla unga under 25 år och alla nyexaminerade under 30 år ska erbjudas arbets-, arbetsprövnings-, studie-, ungdomsverkstads- eller rehabiliteringsplats inom tre månader från att de blivit arbetslösa. I ungdomsgarantin ingår en utbildningsgaranti: Alla som gått ut grundskolan säkerställs en studieplats vid ett gymnasium, inom yrkesutbildningen, i form av läroavtal, i en ungdomsverkstad eller en rehabiliteringsplats eller på annat sätt.

Målet med arbetet är att öka nätverkssamarbetet för att alla ungdomar ska omfattas av tjänsterna.

Inom ungdomsarbetet är integration och integrering en del av det dagliga arbetet. Att ge handledning och stöd åt unga och upprätthålla en dialog med de unga ingår i ungdomsledarnas befattningsbeskrivning. I ungdomsarbetet satsar man dagligen på tolerans, mångfald och förståelse för andra människor. För att det ska lyckas behövs en fortgående dialog och samarbete med olika aktörer i Grankulla, de regionala samarbetspartnerna och det regionala samarbetet inte att förglömma.

Idrottstjänster

I Grankulla finns det goda möjligheter att idka motion och idrott. Staden upprätthåller idrottsplatser av många olika slag och den livliga idrottsföreningsverksamheten producerar många olika tjänster för stadsborna, allt från alpin idrott till segling.

Staden upprätthåller bl.a. idrottsplatser utomhus, motionsbana, simhall, centralidrottsplan, bollhall samt ett rekreativt område som är beläget i Esbo. Dessutom hyr staden till de lokala föreningarna ut en uppvärmd konstgräsplan och slalombacke med långvariga användningsöverföringsavtal.

Biblioteks- och kulturtjänster

Ett av de viktigaste lagstadstadgade målen och uppgifterna för de allmänna biblioteken är att främja intresset för litteratur, läskulturen och en mångsidig läskunnighet. Enligt en nationell utredning är bibliotekets viktigaste roll att stöda läskunnigheten. God läskunnighet främjar inläring, kompetens och sysselsättning och är enligt undersökningar en effektiv metod att förhindra marginalisering. Grankulla bibliotek har på årsnivå cirka 120 000 besök.

I Grankulla bibliotek lånades 2019 ca 100 000 gånger barn- och ungdomsböcker. Barn och unga använder biblioteksutrymmena för lärande, arbete och möten samt för hobbyer och fritid. Familjerna och föräldrarna har ansvar för att läsa högt för barn under skolåldern och också för att stöda läsning och användning av biblioteket för barn i lågstadieåldern.

Grankulla bibliotek främjar barns och ungas litteratur- och läsintresse samt mediefärdigheter genom gruppbesök för daghem, skolor och studerande på andra stadiet. Barn och unga inspireras att läsa litteratur genom lästips, läscirklar, sagotimmar och andra litteraturevenemang. Genom gruppbesök och medieverkstäder för skolelever och studerande främjas användning av biblioteks- och nättjänster, informationssökning och multilitteracitet.

Sett ur huvudstadsregionens perspektiv satsar biblioteket mycket på svenskspråkigt material. Bibliotekets materialanskaffningar görs på årsnivå utgående från invånarantalet, med beaktande av språkgrupperna och inte enbart på basis av antalet lån.

Det ordnas olika kulturupplevelser för barn och unga. Kulturtjänsterna producerar tjänster både självständigt, bl.a. teaterföreställningar för daghems- och skolgrupper, och i samarbete med olika samarbetsparter, (t.ex. med Nationaloperan).

Det finns för när varande fyra inrättningar i Grankulla som ger grundläggande konstundervisning (Grankulla musikinstitut, Grankulla konstskola, Balettskolan Heli Aalto samt Helsingin tanssiopisto) och serviceutbudet är högklassigt och mångsidigt. De institutioner som ger grundundervisning i konst ordnas också sommarverksamhet för barn och unga.

Kulturtjänster för unga ordnas i regel av ungdomstjänsterna, både självständigt och i samarbete med de övriga städerna i huvudstaden, t.ex. när det gäller bandverksamhet.

Grankulla medborgarinstitut erbjuder lokalt olika hantverkskurser och aktörer inom tredje sektorn ordnar mångsidig verksamhet (t.ex. körsång).

Föreningar, organisationer och stiftelser

Mannerheims Barnskyddsförbunds lokalföreningar, 4H-föreningarna, idrottsföreningarna, patientföreningarna, föräldraföreningarna **och**

Frivilligverksamhet och kamratstöd är kärnan i lokalföreningarnas verksamhet. Föreningarna erbjuder många människor ett nära sammanhang som de saknar. Föreningsverksamhet är ett utmärkt sätt att förebygga och lindra ensamhet, öka jämlikhet och delaktighet samt stärka gemenskapen.

Föreningsverksamhet ger meningsfull sysselsättning och en känsla av att behövas. Föreningarnas styrka är att de känner målgruppen väl. har stor kontaktyta till olika slags människor, erfarenhetsbaserad kunskap om vilka verksamhetssätt som fungerar, kamratstöd, erfarenhetsexpertis, nätverkande, kontaktyta till

serviceverksamhet och föreningarnas människonära serviceverksamhet. Föreningsverksamheten baserar sig på existerande behov och önskemål och på gemensamt agerande. Den verksamhet som föreningarna ordnar gör det möjligt för människor att mötas och bli hörda. Den omfattar rådgivning, förebyggande arbete, förebyggande och korrigerande åtgärder för hälsa och välfärd.

Föreningsfältet är mycket mångsidigt och utvecklingsdugligt. De små lokalföreningarnas verksamhet bygger ofta på aktiva medlemmars frivilliga insatser. Föreningarna har också yrkeskunniga anställda som gör verksamheten möjlig, ökar kunskapen, samordnar kamratstöd och aktiverar medlemmarna. Professionell personal i organisationer på distrikts- och förbunds nivå stöder lokalföreningarnas verksamhet kunskapsmässigt, ekonomiskt eller genom att föra medlemsregister. Inom föreningsfältet finns starkt professionellt kunnande för att svara på barns, ungas och familjers behov, samt hjälpa och möta dem och hänvisa dem vidare. Föreningarna kompletterar utbudet av offentliga tjänster. Dessutom har föreningarna en viktig roll genom att genomföra utvecklingsprojekt och föra med sig kompetens som stöd för barn, unga och familjer.

Föreningarna har erfarenhet och kompetens att bedriva samarbete med olika aktörer, svara för främjande av barns, ungas och familjers välbefinnande och hälsa samt förebygga och rätta till olika problem. Föreningarna samlar kring en gemensam sak intresserade, som vill agera och påverka för något som de upplever som viktigt.

Källor

Öppna data: https://hri.fi/data/fi/dataset?vocab_geographical_coverage=Kauniainen

Grankulla stads revisionsutskotts utvärderingsberättelse 2018:

https://www.kauniainen.fi/files/16907/Arviointikertomus_2018_-_Kauniaisten_kaupunki_-16.5.2019.pdf

Visualisering av den nationella barnstrategin: <https://lapsistrategia.visualisoinnit.fi/>

Den nationella barnstrategin: <https://stm.fi/lapsistrategia>

Den nationella barnstrategins rättsliga grund: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162242>

Bildförteckning:

Bild 1: Visualisering av den nationella barnstrategin: Ett barn- och familjevänligt samhälle

ALT: På bilden de delområden i ett barn- och familjevänligt samhälle som lyfts fram i forskningen. De är delaktighet, lärande, människorelationer, trygghet och hälsa. På bilden syns också de ledarskapsmetoder genom vilka man kan uppnå jämlikhet och likvärdighet i välbefinnande och lärande. Dessutom beskrivs sju delområden i visionen för ett familjevänligt samhälle.

Bild 2: barn och unga som var placerade utom hemmet samt den andel av dem som placerats brådskande och omhändertagits åren 1991-2019

ALT: på bilden beskrivs i form av staplar antalet barn och unga som var placerade utom hemmet samt den andel av dem som placerats brådskande och omhändertagits åren 1991-2019 (linje)

Bild 3: sammanfattning av utvärderingen

ALT: på bilden har resultaten av utvärderingen sammanfattats i tre färger.

Bild 4: Grankulla stads strategiska mål

ALT: på bilden uppräknas de strategiska målen

Bild 5: barn (0-17år) fördelning i åldersgrupper

ALT: På bilden beskrivs i form av staplar antalet barn 2013 och 2019

Bild 6: familjetyper: barn med två försörjare och barn med en försörjare

ALT: på bilden familjetyperna: barn med två försörjare och barn med en försörjare 2013 och 2019

Bild 7: barn enligt ålder i olika typer av familjer

ALT: på bilden har bilderna fem och sex kombinerats, dvs. barnens fördelning enligt ålder och familjetyp

Bild 8: Stadens fem strategiska mål, Kahoot-ordmolnen och utkristalliseringarna av visionen

ALT: På bilden stadens fem strategiska mål och ordmolnen för visionen som tagits fram i utskottens workshop

Bild 9: åtgärder, mätare och ansvariga

ALT: På bilden Grankullas strategiska mål, Fokus på invånaren. Denna vision utkristallerats till Delaktighet. För att uppnå denna vision har beslutats om tre åtgärder, de mätare med vilka uppfyllandet följs upp och de ansvariga instanserna.

Bild 10: åtgärder, mätare och ansvariga

ALT: På bilden Grankullas strategiska mål, Smart verksamhet, ekonomi och samarbete i Grankulla. Denna vision har utkristallerats till Tillsammans och för att uppnå visionen har beslutats om tre åtgärder, de mätare med vilka uppfyllandet följs upp och de ansvariga instanserna.

Bild 11: åtgärder, mätare och ansvariga

ALT: På bilden Grankullas strategiska mål, En grön fotgängarvänlig stad. Denna vision har utkristallerats till Trygghet och för att uppnå visionen har beslutats om tre åtgärder, de mätare med vilka uppfyllandet följs upp och de ansvariga instanserna.

Bild 12: åtgärder, mätare och ansvariga

ALT: På bilden Grankullas strategiska mål, En lärvänlig stad. Denna vision har utkristalliserats till Lärande och för att uppnå visionen har beslutats om tre åtgärder, de mätare med vilka uppfyllandet följs upp och de ansvariga instanserna.

Bild 13: åtgärder, mätare och ansvariga

ALT: På bilden Grankullas strategiska mål, En livskraftig stad. Denna vision har utkristalliserats till Lycka och för att uppnå visionen har beslutats om tre åtgärder, de mätare med vilka uppfyllandet följs upp och de ansvariga instanserna.